

Mae'r ddogfen hon ar gael yn Gymraeg yn ogystal â Saesneg.

This document is available in Welsh as well as English.

PRIF GWNSTABL HEDDLU DYFED-POWYS

DATGANIAD O GYFRIFON

AM Y FFLWYDDYN YN DIWEDDU
31 MAWRTH 2024

Cynnwys

Adroddiad Naratif	3
Datganiad o Gyfrifoldebau	20
Adroddiad archwilydd annibynnol Archwilydd Cyffredinol Cymru i Brif Gwnstabl Heddlu Dyfed-Powys	21
Datganiad incwm a gwariant cynhwysfawr	25
Mantolen	26
Cronfa bensiwn yr heddlu	27
Nodiadau i'r cyfrifon	28
1. Polisiâu cyfrifyddu	28
2. Addasiadau cyfnod blaenorol	31
3. Safonau cyfrifyddu wedi'u cyhoeddi ond heb eu mabwysiadu eto	31
4. Dyfarniadau hollbwysig wrth gymhwyso polisiâu cyfrifyddu	32
5. Tybiaethau a ffynonellau mawr eraill o ansicrwydd amcangyfrif	32
6. Digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd	33
7. Incwm a gwariant ariannu a buddsoddi	33
8. Offerynnau ariannol	33
9. Dyledwyr Tymor Byr	34
10. Credydwyr tymor byr	35
11. Trefniadau cydweithredol	35
12. Cydnabyddiaeth ariannol swyddogion	40
13. Costau archwilio allanol	43
14. Partion cysylltiedig	43
15. Prydlesau	44
16. Buddion terfynu	45
17. Cynlluniau pensiwn â buddion wedi'u diffinio	45
18. Rhwymedigaethau digwyddiadol	52
19. Natur a maint y risgiau sy'n deillio o offerynnau ariannol	53
Geirfa termau	54

Adroddiad Naratif

1. Cyflwyniad

Creodd Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011 ddwy gorfforaeth undyn o fewn pob ardal heddlu, sef y comisiynydd a'r prif gwnstabl. Mae gan bob un gylch gorchwyl statudol clir ac ar wahân. Mae'r comisiynydd yn cael ei ethol yn gyhoeddus ac felly'n cynrychioli llais y cyhoedd ar faterion plismona.

Mae sefydlu'r ddwy gorfforaeth undyn yn ei gwneud yn ofynnol i bob corff gynhyrchu ei ddatganiad cyfrifon ei hun ac i'r comisiynydd gynhyrchu datganiad o gyfrifon ar gyfer grŵp a chronfa bensiw yn heddlu. Mae'r prif gwnstabl yn cynhyrchu cyfrifon ar wahân ar gyfer Heddlu Dyfed-Powys.

Dechreuodd Dr Richard Lewis yn ei swydd fel prif gwnstabl ym mis Rhagfyr 2021, gan ddychwelyd i'r heddlu ar ôl dwy flynedd fel prif gwnstabl heddlu Cleveland. Mae'r comisiynydd a'r prif gwnstabl yn parhau i gydweithio'n adeiladol i sicrhau canlyniadau cadarnhaol i gymunedau ardal Dyfed-Powys.

Nod yr adroddiad naratif hwn yw amlinellu'r prif amcanion, strategaethau, a'r prif risgiau y mae Comisiynydd a Phrif Gwnstabl Heddlu Dyfed-Powys yn eu hwynebu. Mae'n rhoi sylwebaeth ar sut y defnyddiwyd adnoddau i gyflawni canlyniadau dymunol yn unol â'r amcanion a'r strategaethau hyn.

Ei nod yw rhoi dadansoddiad teg, cytbwys a dealladwy o berfformiad ariannol a gweithredol. Gellir defnyddio hwn i roi cyd-destun i'r wybodaeth ariannol sydd wedi'i chynnwys yn y datganiadau ariannol er mwyn helpu'r darlennydd i ddeall. Bydd yr adroddiad naratif yn canolbwyntio ar y meysydd canlynol:

- Trosolwg sefydliadol a'r amgylchedd allanol
- Llywodraethu a pherfformiad
- Model sefydliadol
- Perfformiad ariannol
- Risgiau, cyfleoedd a'r rhagolygon ariannol tymor canolig
- Sail paratoi a chyflwyno

2 Trosolwg sefydliadol a'r amgylchedd allanol

Yn ymestyn dros 4,188 milltir sgwâr, Dyfed-Powys yw'r gwasanaeth heddlu mwyaf yng Nghymru a Lloegr yn ddaeryddol. Gyda 13,842 o filltiroedd o ffyrdd, dau borthladd mawr, 350 milltir o arfordir ac ardaloedd helaeth o gefn gwlad, mae'r ddaeryddiaeth yn cyflwyno heriau sylweddol o ran galw ac adnoddau.

Mae'r boblogaeth breswyl o tua 519,000 wedi'i gwasgaru ar draws ardaloedd gwledig helaeth, trefi gwyliau a threfi marchnad yn ogystal ag ardaloedd mwy poblog. Mae atyniad twristiaeth yn cyflwyno gofynion

unigryw gyda nifer fawr o dwristiaid yn ymweld â threfi allweddol. Mae hyn yn cyflwyno ei oblygiadau ei hun ar gyfer troseddau, ymddygiad gwrthgymdeithasol a phlismaona ffyrdd.

Mae'r Gymraeg yn cael ei siarad gan 28% o drigolion ardal Dyfed-Powys o gymharu â'r cyfartaledd cenedlaethol o 17%. Mae'r comisiynydd a'r prif gwnstabl ill dau wedi ymrwymo i sicrhau bod y gweithlu'n gynrychioliadol o'r cymunedau y mae'n eu gwasanaethu fel bod aelodau'r cyhoedd, pryd bynnag y bo modd, yn cael y cyfle i gyfathrebu yn y Gymraeg.

Mae plismaona yn faes polisi nad yw wedi'i ddatganoli yng Nghymru, gyda phwerau wedi'u cadw i Lywodraeth y DU yn hytrach na Llywodraeth Cymru. Fodd bynnag, mae llawer o'r gwaith sy'n cael ei wneud ar draws y pedair ardal sirol yn cael ei wneud mewn partneriaeth ag awdurdodau lleol, awdurdodau tân, byrddau iechyd lleol, a llawer o bartneriaid eraill gan gynnwys y trydydd sector. Yn ogystal, mae Heddlu Dyfed-Powys, ynghyd â'r comisiynydd a'i swyddfa, hefyd yn cydweithio ar sail Cymru gyfan ynghylch cyfrifoldebau plismaona gan gynnwys nifer o wasanaethau pwysig megis ymateb arfog ac ymateb i fygythiad troseddau cyfundrefnol a therfysgaeth.

Mae pwysau yn parhau i godi o natur newidiol troseddau a digwyddiadau ac yn fwy diweddar o amrywiaeth gymhleth o ganlyniadau ariannol ac economaidd yn deillio o bandemig Covid-19, a waethygyd gan yr argyfwng costau byw. Arweiniodd hyn at bwysau costau chwyddiant sylweddol a oedd yn golygu bod angen cynllun lleihau £6.4 miliwn o gostau yr oedd angen ei ymgorffori er mwyn mantoli cyllidebau 2023/24.

Yn erbyn cefndir ariannol heriol, mae gofynion gweithredol yn parhau i dyfu a dod yn fwyfwy cymhleth. Mae'r gwasanaeth yn parhau i esblygu'n gyflym i alluogi ei ymateb i risgiau newydd, bygythiadau newydd, a newidiadau mewn technoleg, y mae llawer ohonynt wedi gofyn am ffyrdd newydd o weithio. Cafodd cyflwyno system rheoli cofnodion newydd ym mis Mai 2023 effaith sylweddol ar amseroldeb prosesu cofnodion yn ystod misoedd yr haf. Cymhlethwyd gofynion yr haf ymhellach gan ofyniad adnoddau heddlu sylweddol yn gysylltiedig â phrotestiadau yng nghyffiniau'r ganolfan brosesu lloches yn Llanelli. Ym mis Mai 2023 hefyd agorwyd gorsaf heddlu a dalfa newydd yn Nafen, Llanelli.

Mae'r comisiynydd yn gyfrifol am osod y blaenoriaethau strategol ar gyfer plismaona yn yr ardal drwy gynhyrchu cynllun heddlu a throseddau, gan sicrhau bod busnes yn cael ei gynnal yn unol â'r gyfraith a bod safonau priodol yn cael eu cyflawni a'u cynnal.

Ar ôl ymgynghori helaeth, cyhoeddodd y comisiynydd ei gynllun heddlu a throseddau newydd ym mis Mawrth 2022. Mae'r cynllun yn nodi tair blaenoriaeth a phedwar gwerth a fydd yn sail i gyflawni:

Blaenoriaethau	Gwerthoedd
Dioddefwyr yn cael eu cefnogi	Cydweithio
Atal niwed	Bod yn atebol
Mae ein system gyfiawnder yn fwy effeithiol	Bod yn gynaliadwy
	Ymgysylltu'n eang

Ar ôl ymgysylltu sylweddol â'r gweithlu, partneriaid a'r cyhoedd, gosododd y prif gwnstabl flaenoriaethau sefydliadol ym mis Ebrill 2022. Mae ymrwymiad i'r rhain aros yn eu lle am o leiaf yr un hyd â'r cynllun heddlu a throseddau sy'n golygu bod cyfle gwirioneddol i weithio'n wahanol i gyflawni rhagor, ac ar yr un pryd sicrhau cysondeb ac eglurder pwrpas.

Blaenoriaethau

Gwneud ardal Dyfed-Powys yn rhywle gelyniaethus i'r rheini sy'n delio mewn cyffuriau

Dileu cam-drin domestig, stelcio ac aflonyddu

Ymateb yn dosturiol i ddiodefwyr trais rhywiol ac ymosodiad rhywiol difrifol, ac erlid troseddwr yn ddi-baid

Datblygwyd cynlluniau cyflawni manwl i ategu'r gwaith o gyflawni cynllun heddlu a throsteddu a blaenoriaethau'r prif gwnstabl. Mae'r cynlluniau hyn yn ystyried yr amgylchedd gweithredol ac ariannol heriol, yr angen am fuddsoddiad parhaus i gefnogi gwasanaethau cynaliadwy a'r gofyniad i baru adnoddau ac asedau i fodloni gofynion a deddfwriaeth sy'n datblygu sydd wedi'u hymgorffori yn y cynlluniau ariannol tymor canolig.

Roedd 2023/24 yn flwyddyn brysur arall o ran gofynion gweithredol, gyda swyddogion a staff yr heddlu'n delio â nifer o ddigwyddiadau proffil uchel gan gynnwys coroni'r brenin, a llawer o ymgyrchoedd a digwyddiadau arwyddocaol eraill wedi'u cynllunio a heb eu cynllunio.

3 Llywodraethu a pherfformiad

Llywodraethu

Mae'r trefniadau llywodraethu y mae'r comisiynydd a'r prif gwnstabl yn gweithredu'n unol â nhw yn gymhleth. Mae'r rhain wedi'u hadolygu'n feirniadol dros y blynyddoedd diwethaf ac maent yn parhau i gael eu cryfhau a'u symleiddio er mwyn sicrhau rheolaeth, goruchwyliaeth a chraffu sefydliadol effeithiol.

Mae'r fframwaith llywodraethu corfforaethol ar y cyd yn nodi'r egwyddorion, y strwythurau a'r prosesau a ddefnyddir i lywodraethu Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throsteddu a Heddlu Dyfed-Powys, ar y cyd ac ar wahân, a chaiff hwn ei adolygu a'i ddiweddarau'n flynyddol.

Mae gan y comisiynydd a'r prif gwnstabl gylch gwaith statudol clir ac ar wahân. Mae'r comisiynydd yn statudol gyfrifol am sicrhau heddlu effeithlon ac effeithiol a dwyn y prif gwnstabl i gyfrif am arfer ei swyddogaethau. Mae'r comisiynydd yn gyfrifol am osod cyllideb flynyddol yr heddlu (gan gynnwys lefel y praesept) a sicrhau bod arian cyhoeddus yn cael ei gyfrifo a'i fod yn cael ei ddefnyddio'n ddarvoudus, yn effeithlon ac yn effeithiol.

Mae annibyniaeth weithredol y prif gwnstabl wedi'i diogelu mewn deddfwriaeth. Mae gan y prif gwnstabl gyfrifoldeb statudol am reoli, cyfeirio a darparu gwasanaethau plismona gweithredol a ddarperir gan yr heddlu. Mae'r prif gwnstabl yn atebol yn ôl y gyfraith am arfer pwerau'r heddlu ac i'r comisiynydd am ddarparu gwaith plismona effeithlon ac effeithiol, rheoli adnoddau a gwariant yr heddlu. Mae'r prif gwnstabl yn dal ei swydd o dan y goron ac yn gyfrifol am gynnal heddwch y brenin.

Cyhoeddir datganiad llywodraethu blynyddol ar wahân, ac mae hwn yn rhoi mwy o fanylion am yr amgylchedd rheolaeth fewnol a gwerthusiad o'r trefniadau llywodraethu yn erbyn y saith egwyddor ar gyfer cyflawni llywodraethu da. Mae pob parti yn cadw at y saith egwyddor a nodir yn y safonau mewn bywyd cyhoeddus, a elwir yn Egwyddorion Nolan.

Perfformiad

O safbwynt yr heddlu, mae perfformiad yn erbyn amcanion allweddol yn cael ei fonitro a'i adrodd yn lleol ar bob lefel o fewn y sefydliad yn ogystal ag mewn digwyddiadau perfformiad yr heddlu misol a dau gyfarfod bwrdd plismona wythnosol.

Yn ystod 2023/24, cofnodwyd 36,674 o droseddau, o'i gymharu â 45,450 yn 2022/23, gostyngiad o 19.3% (8,776) fel y dangosir yn y tabl isod:

	2022/23	2023/24	Gwahaniaeth	Gwahaniaeth
Troseddau a gofnodwyd yn ôl math o drosedd	Troseddau	Troseddau	Troseddau	%
Trais yn erbyn yr unigolyn	22,398	17,597	(4,801)	(21.4%)
Dwyn	4,896	4,787	(109)	(2.2%)
Llosgi bwriadol a difrod troseddol	4,582	4,043	(539)	(11.8%)
Troseddau yn erbyn y drefn gyhoeddus	6,253	4,173	(2,080)	(33.3%)
Troseddau cyffuriau	2,272	1,587	(685)	(30.1%)
Troseddau rhywiol	1,752	1,459	(293)	(16.7%)
Bwrgleriaeth	1,285	1,279	(6)	(0.5%)
Troseddau amrywiol	910	745	(165)	(18.1%)
Troseddau cerbyd	694	628	(66)	(9.5%)
Meddiant arfau	322	298	(24)	(7.5%)
Lladrad	86	78	(8)	(9.3%)
Cyfanswm	45,450	36,674	(8,776)	

Mae'r flwyddyn wedi gweld gwelliannau mewn arferion cofnodi troseddau ochr yn ochr â newidiadau i reolau cyfrif y Swyddfa Gartref ac mae'r gwaith o sicrhau cydymffurfiaeth â'r safon cofnodi troseddau genedlaethol a rheolau cyfrif y Swyddfa Gartref wedi bod yn fwy rhagweithiol wrth gofnodi troseddau. Bydd hyn yn cyfrif am gyfran fawr o'r gostyngiadau. Mae'r newidiadau yn y rheolau cyfrif, er enghraifft, yn cynnwys adfer y rheol prif drosedd ar gyfer troseddau ymddygiadol er mwyn caniatáu canolbwyntio ar y drosedd sy'n cael yr effaith fwyaf, a chynyddu'r trothwy ar gyfer troseddau'n ymwneud â chyfathrebiadau maleisus i sicrhau eu bod ond yn cael eu cofnodi pan fydd trothwy cyflawni'r drosedd yn cael ei chyrraedd, yn hytrach na phan fydd rhywun yn cael ei dramgwyddo gan rywbeth er enghraifft a bostiwyd ar gyfryngau cymdeithasol.

Mae'r heddlu yn parhau i gynnal gwasanaeth teleffoni 999 effeithiol ac effeithlon. Mae galwadau 999, yn anochel, yn cael eu blaenoriaethu uwchlaw popeth arall gan eu bod yn cynrychioli ceisiadau brys am gymorth pan fo amser yn hanfodol. O fyfyrion ar ddata cenedlaethol a adroddwyd yn ystod y cyfnod 2023/24, amser ateb cyfartalog yr heddlu oedd 9.74 eiliad (ffynhonnell data BT a gyflwynwyd gan wasanaeth Cyswllt Digidol â'r Cyhoedd). O ran perfformiad yr heddlu, rhaid rhoi sylw i'r amser cuddiedig – hynny yw'r amser a gymerir i drosglwyddo galwad o gyfnewidfa BT i Ganolfan Reoli'r Heddlu sydd wedi'i chynnwys yn nata adrodd BT. Mae Heddlu Dyfed-Powys yn cadw cofnod o berfformiad sy'n rhoi sicrwydd bod 87% o alwadau 999 wedi'u hateb o fewn naw eiliad yn ystod y cyfnod. Bydd y newid i'r system ffôn newydd a ddisgwyllir yn yr hydref yn darparu data mwy cywir ar gyfer cymhariaeth genedlaethol a disgwyllir iddo leihau'r amser cuddiedig yn sylweddol.

Mae'r cyhoedd i raddau helaeth yn ystyried y gwasanaeth 101 yn sianel gyswllt ar gyfer riportio digwyddiadau nad ydynt yn rhai brys i'r heddlu (yn gyffredinol, galwadau nad ydynt yn cyfiawnhau galwad 999). Yn hyn o beth, mae gwasanaeth Opsiwn-1 101 yn adlewyrchu'r disgwyliad hwn. Dros y 12 mis diwethaf atebwyd 69% o'r galwadau hyn mewn llai na 120 eiliad, gyda chyflymder ateb cyfartalog o 131 o eiliadau. Roedd 13% yn gadael y gwasanaeth hwn ac mae hyn wedi gwaethygu yn ystod y flwyddyn. Mae systemau teleffoni ychwanegol a buddsoddiadau staffio sylweddol yn cael eu rhoi ar waith i wrthdroi'r duedd hon, sy'n anelu at alluogi'r gyfradd gyflawni i fod o fewn targed y Swyddfa Gartref o 10%.

Mae'r heddlu'n cynnig gwasanaeth cyswllt digidol 24/7 sy'n cynnwys y plattform adrodd ar-lein cartref ar-lein sengl a chyfathrebu cyfryngau cymdeithasol dwyffordd. Yn ystod 2023/24, cyflwynwyd cyfanswm o 16,450 o ffurflenni cartref ar-lein sengl. Mae'r galw hwn yn cynyddu'n barhaus gyda chategorïau ffurflenni newydd a gwasanaethau'n cael eu cyflwyno'n rheolaidd. O ran sianeli cyfryngau cymdeithasol amrywiol a chyfathrebu e-bost, mae data'n dangos bod cyfanswm o 20,924 o sgysiau wedi'u cynnal drwy'r cyfryngau cymdeithasol yn ystod 2023/24 (ffynhonnell ddata gwasanaeth Cyswllt Digidol â'r Cyhoedd). Er nad yw'n gwbl fesuradwy eto, ystyrir hefyd bod tua 100 o negeseuon e-bost yn cysylltu'n uniongyrchol y dydd.

Yn 2023/24, gwnaed 5,475 o arestiadau sy'n ostyngiad yn nifer yr arestiadau o gyfanswm o 8,244 yn 2022/23. Mae arestiadau mewn cysylltiad â cham-drin domestig wedi gostwng o 2,621 yn 2022/23 i 2,458 yn 2023/24, sy'n adlewyrchu gostyngiad mewn troseddau cam-drin domestig a gofnodwyd.

O ystyried troseddau yr adroddwyd amdanynt ac y neilltuwyd canlyniad iddynt (wedi'u cwblhau) yn 2023/24, neilltuwyd canlyniad i 18,610 o 35,455 (52.5%) o droseddau o fewn 30 niwrnod i adrodd amdanynt. Mae hyn yn cymharu â 30,288 allan o 44,708 o droseddau (67.7%) yn 2022/23. Rhoddwyd system rheoli cofnodion newydd ar waith ym mis Mai 2023, sydd wedi effeithio ar amseroedd prosesu. Mae cyfraddau canlyniadau cadarnhaol yn dibynnu ar gyfranogiad dioddefwyr ac ansawdd ymchwiliadau i ddod â throseddwy'r o flaen eu gwell. Rhwng mis Tachwedd 2023 a mis Mawrth 2024, mae'r gyfradd canlyniadau cadarnhaol wedi amrywio rhwng 14.1% a 18.9% ar gyfer pob un o'r misoedd hynny.

Arolygiaeth Heddluoedd a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Fawrhydi

Arolygwyd yr heddlu gan Arolygiaeth Heddluoedd a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Fawrhydi yn 2023, fel rhan o fframwaith asesu parhaus effeithiolrwydd, effeithlonrwydd a chyfreithlondeb yr heddlu (PEEL) 2023-25. Cyhoeddwyd adroddiad asesiad parhaus effeithiolrwydd, effeithlonrwydd a chyfreithlondeb yr heddlu 2023-25 ym mis Tachwedd 2023, gydag asesiad o berfformiad a graddau'r heddlu yn erbyn meysydd cwestiwn craidd y fframwaith. Aseswyd bod yr heddlu yn "ddigonol" mewn chwe maes; 'pwerau'r heddlu a thriniaeth gyhoeddus', 'atal trosedd ac ymddygiad gwrthgymdeithasol', 'ymateb i'r cyhoedd', 'ymchwilio i droseddu', 'rheoli troseddwy'r ac 'arweinyddiaeth a rheolaeth yr heddlu. Cafodd ei asesu fel 'angen gwelliant' mewn dau faes; 'amddiffyn pobl fregus' a 'datblygu gweithlu cadarnhaol'

Roedd Arolygiaeth Heddluoedd a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Fawrhydi yn fodlon gyda'r rhan fwyaf o agweddau ar berfformiad yr heddlu o ran cadw pobl yn ddiogel, lleihau trosedd, a darparu gwasanaeth effeithiol i ddiodefwyr, fodd bynnag nodwyd rhai meysydd lle mae angen i'r heddlu wella. Roedd Arolygiaeth Heddluoedd a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Fawrhydi yn falch o ddull Heddlu Dyfed-Powys o ddatrys problemau ac atal ymddygiad gwrthgymdeithasol. Amlygwyd bod yr heddlu wedi cyflawni rhai safonau trawiadol o ran ymchwilio'n effeithiol i droseddau, yn ogystal â gwaith staff yng Nghanolfan Gyfathrebu'r Heddlu, sy'n blaenoriaethu galwadau'n effeithiol ac yn defnyddio dull strwythuredig i nodi'n gyson fregusrwydd a diodefwyr mynych, ac roedd Heddlu Dyfed-Powys yn cymharu'n ffafriol ag adolygiadau eraill o asesiadau gwasanaeth diodefwyr mewn heddluoedd eraill. Mae Arolygiaeth Heddluoedd a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Fawrhydi wedi amlygu bod gwaith i'w wneud o hyd i gyflawni canlyniadau priodol i ddiodefwyr ac i wella amseroedd ateb galwadau gan y cyhoedd, y ddau ohonynt yn themâu cenedlaethol ar gyfer pob heddlu.

Roedd Arolygiaeth Heddluoedd a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Fawrhydi yn cydnabod bod yr heddlu wedi cyflwyno system rheoli cofnodion newydd, NICHE, ym mis Mai 2023, a ystyrir fel y newid mwyaf arwyddocaol yn hanes yr heddlu. Gwnaeth Arolygiaeth Heddluoedd a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Fawrhydi sylw ar ddiwylliant perfformiad cryf, a bod ymdrechion yr heddlu i wella perfformiad yn cynhyrchu canlyniadau cadarnhaol. Amlygwyd hefyd bod yr heddlu'n defnyddio data'n effeithiol i ddeall ei gyllid, sy'n cael ei nodi fel arfer addawol ac sy'n cael ei rannu â heddluoedd eraill yn genedlaethol. Yn ogystal, mae Heddlu Dyfed-Powys wedi gwneud gwelliannau sylweddol yn ymddygiad swyddogion a chyfathrebu effeithiol â'r cyhoedd ac mae'n annog craffu a herio cryf ar stopio a chwilio, gan arwain at welliant yn y raddfa o ran defnyddio pwerau'r heddlu a thriniaeth gyhoeddus.

Gan gyfeirio at feysydd y nodwyd bod angen eu gwella, amlygodd Arolygiaeth Heddluoedd a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Fawrhydi rai pryderon mewn perthynas â'r ffordd yr oedd Heddlu Dyfed-Powys yn asesu digwyddiadau yn ymwneud â cham-drin domestig. Mae'r heddlu wedi gweithredu ar unwaith mewn ymateb i'r adborth hwn drwy sicrhau bod pob digwyddiad sy'n ymwneud â cham-drin domestig bellach yn cael asesiad risg eilaidd gan staff arbenigol hyfforddedig. Yn ogystal, amlygwyd rhai materion mewn perthynas â mynd i'r afael â lles a dealltwriaeth o'r galw ar y gweithlu. Unwaith eto, mae'r heddlu wedi gweithredu'n gyflym i fynd i'r afael â'r materion hyn trwy gynllun gweithredu lles i wella'n rhagweithiol y cymorth a'r cyngor lles sydd ar gael, yn ogystal â sicrhau bod goruchwylwyr yn cael cyrsiau arweinyddiaeth (yn unol â safonau arweinyddiaeth y Coleg Plismona).

Mae Heddlu Dyfed-Powys wedi cyflwyno swyddog lles a chadw, i gynnal cyfweiliadau 'dweud ac aros' ac 'ymadael' i ddeall yn well yr heriau y mae swyddogion a staff yn eu hwynebu, gyda'r nod o leihau'r risg y bydd personél medrus yn gadael y sefydliad. Mae'r heddlu hefyd yn cynnal adolygiad o'r model gweithredu ehangach i sicrhau bod adnoddau yn y sefyllfa orau i fodloni'r galw, a bod anghenion dioddefwyr, a chyflawni blaenoriaethau'r sefydliad yn cyd-fynd yn llawn.

Datganiad Rheoli'r Heddlu

Cyflwynodd y prif gwnstabl ddatganiad rheoli'r heddlu diweddaraf (2023) i Arolygiaeth Heddluoedd a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Fawrhydi ym mis Mai 2024. Roedd blwyddyn ariannol 2023/24 yn flwyddyn o drawsnewid, a darparodd datganiad rheoli'r heddlu asesiad wedi'i ddiweddarau o gapasiti gweithredol Heddlu Dyfed-Powys yn erbyn y galw presennol a'r galw a ddisgwylir yn y dyfodol. Mae datganiad rheoli'r heddlu yn ymwybodol o sawl ffactor o fewn yr heddlu gan gynnwys:

- Blaenoriaethau a osodwyd gan y prif gwnstabl (themâu cam-drin domestig, cyffuriau, treisio a throeddau rhywiol);
- Rhaglen adolygu'r heddlu tair blynedd a sefydlwyd i gefnogi, herio a hwyluso nodi gwelliannau busnes gweithredol a chyflawni targedau arbedion;
- Rhaglen waith newydd wedi'i strwythuro o amgylch asesiad gwasanaeth dioddefwyr Arolygiaeth Heddluoedd a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Fawrhydi;
- Gweithredu system rheoli cofnodion newydd NICHE;
- Fframwaith perfformiad newydd yn cael ei ddatblygu, yn dilyn trosglwyddo i system rheoli cofnodion Niche;
- Gofyniad plismona strategol newydd, yn dilyn ei gyhoeddi ym mis Chwefror 2022.

Mae datganiad rheoli'r heddlu yn cynnwys trosolwg o bob un o'r ffactorau uchod a'r effaith y maent wedi'i chael ar yr heddlu cyfan. Mae'n rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y risgiau allweddol hyn ac unrhyw risgiau newydd sydd wedi dod i'r amlwg. Mae pob adran o ddatganiad rheoli'r heddlu hefyd yn dangos sut mae perfformiad yn cael ei fesur ar hyn o bryd o fewn y maes busnes hwnnw a pha gynlluniau strategol sydd ar waith yn y dyfodol i atal a rhwystro trosedd a bregusrwydd er mwyn cyflawni blaenoriaethau'r prif gwnstabl.

Nododd datganiad rheoli'r heddlu nifer o themâu a blaenoriaethau trawsbynciol, yn benodol mewn perthynas â newidiadau yn y galw am wasanaethau. Amlygodd hefyd yr angen am y gwelliannau arfaethedig ym mhroses gynllunio a sicrwydd flynyddol yr heddlu lle mae manylion y galw am wasanaethau plismona a'r adnoddau sydd eu hangen i gwrdd â'r galw, ynghyd â manylion y meysydd i fynd i'r afael â nhw trwy fuddsoddiad neu welliannau cynhyrchiant yn cael eu dwyn ynghyd. Mae canfyddiadau'r adroddiad wedi'u crynhoi ar draws y penawdau canlynol:

- Buddsoddiad yn y gweithlu, hyfforddiant ac achredu, recriwtio, cadw cydnerthedd, a lles.
- Heriau ariannol, gan gynnwys yr argyfwng costau byw / amodau economaidd.

- Galw'r ganolfan gyfathrebu a phwysau staffio.
- Materion amgylcheddol a chynaliadwyedd.
- Heriau perfformiad a galw.
- Ystadau ac amlygrwydd Timau Plismona Bro.
- Seilwaith a datblygiad/cefnogaeth yr adran technoleg gwybodaeth a chyfathrebu (TGCh).
- Rheoli gwybodaeth a data.

Mae'r dull datganiad rheoli'r heddlu presennol wedi'i gydgysylltu'n ganolog a bydd yn cyd-fynd yn agosach â'r cynllun ariannol tymor canolig, cynllunio strategol a phroses y gyllideb ar gyfer 2025/26. Bydd yr heddlu'n parhau i adolygu ei fethodoleg ar gyfer cynhyrchu datganiad rheoli'r heddlu i sicrhau'r ymagwedd fwyaf effeithlon ac effeithiol at gynllunio strategol.

4 Y Model Sefydliadol

Trefnir Heddlu Dyfed-Powys ar sail ddaearyddol a swyddogaethol. Cefnogir y prif gwnstabl gan dîm prif swyddogion sy'n cynnwys y dirprwy brif gwnstabl, y prif gwnstabl cynorthwyol, y cyfarwyddwr datblygu pobl a sefydliad, a'r cyfarwyddwr cyllid. Dangosir prif gyfrifoldebau'r pedair swydd sy'n cefnogi'r prif gwnstabl yn y tabl isod:

Dirprwy Brif Gwnstabl	Prif Gwnstabl Cynorthwyol	Cyfarwyddwr Datblygu Pobl a Sefydliad	Cyfarwyddwr Cyllid
Adran Gyfreithiol	Plismona Lleol	Adnoddau Dynol	Cyllid Corfforaethol
Gwella gwasanaeth/Adolygu'r Heddlu	Ymchwiliadau	Iechyd a lles galwedigaethol	Systemau gwybodaeth a thechnoleg
Rheoli gwybodaeth	Ymateb arbenigol	Gwasanaethau datblygu	Caffael
Perfformiad	Canolfan Gyswilt yr heddlu	Cymdeithasau staff a chysylltiadau cyflogwyr	Fflyd
Cydweithio	Cefnogaeth wyddonol		Ystadau
Safonau proffesiynol	Y ddalfa a chyfiawnder troseddol		
Iechyd a diogelwch	Partneriaethau		
Arolygiad Arolygiaeth Heddluoedd a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Fawrhydi	Cyfathrebu corfforaethol		

Ar ôl cydnabod maint yr heriau ariannol yn y dyfodol, cychwynnodd y prif gwnstabl raglen adolygu'r heddlu ym mis Mehefin 2022 i gefnogi, herio, a hwyluso'r gwaith o nodi a chyflawni gwelliannau busnes gweithredol a chyflawni targedau arbedion cyllideb o tua £10 miliwn dros y tair blynedd nesaf. Yn bwysig, cymerodd y prif gwnstabl hefyd ystod o gamau cynnar i fynd ati'n rhagweithiol i gyfyngu gwariant o fewn 2022/23, a allai wedyn liniaru beichiau ariannol yn ogystal â chynorthwyo i fodloni pwysau untro yn y dyfodol. Cymerodd y comisiynydd fesurau hefyd i gyfyngu gwariant yn ei swyddfa ei hun, a fydd yn caniatáu rhywfaint o hyblygrwydd wrth ymdrin â heriau ariannol.

Mae'r heddlu wedi parhau i ail-lunio i ateb y galw, fodd bynnag, cydnabyddir bod y dirwedd blismona yn newid am byth ac mae llawer o waith ar y gweill o hyd i gyflawni yn erbyn y cynllun heddlu a throseddu

newydd a blaenoriaethau'r prif gwnstabl wrth fynd i'r afael â materion a nodwyd yn natganiad rheoli diweddaraf yr heddlu.

Ar gyfer blwyddyn ariannol 2023/24, roedd gan y comisiynydd a'r heddlu sefydliad wedi'i gyllidebu o 1,304 o swyddogion yr heddlu, 163 o swyddogion cefnogi cymunedol yr heddlu (SCCH) ac 824 o staff yr heddlu. Dangosir dadansoddiad o ddisbarthiad y staffio yn y tabl isod:

	Swyddogion yr heddlu	Swyddogion cefnogi cymunedol yr heddlu	Staff yr heddlu	Cyfanswm
Swyddi a gyllidebwyd 2023/24	Cyferth ag amser llawn	Cyferth ag amser llawn	Cyferth ag amser llawn	Cyferth ag amser llawn
Plismona lleol	562	163	24	749
Ymchwiliadau	445	0	171	616
Cymorth gweithredol (gan gynnwys delio â galwadau)	171	0	134	305
Cyfiawnder troseddol	1	0	68	69
Cefnogaeth wyddonol a gwaith ffrensig digidol	3	0	62	65
Safonau proffesiynol	8	0	17	25
Eraill gan gynnwys Cymorth Busnes	36	0	297	333
Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd	0	0	21	21
Secondiadau a meysydd a ariennir	78	0	30	108
Cyfanswm	1,304	163	824	2,291

Mae'r ymgyrchoedd recriwtio wedi'u cynllunio a'u rheoli'n ofalus yn ystod y flwyddyn i sicrhau'r lefelau gorau posibl o adnoddau, argaeledd sgiliau arbenigol ac i ganiatáu dosbarthu staff yn gymesur ar sail ddaearyddol. Mae fframwaith cymwysterau addysg yr heddlu yn parhau i weld myfyrwyr sy'n gwnstabiad yn cael eu derbyn bob blwyddyn gyda darparwyr cyrsiau allanol yn darparu elfennau craidd o'u hyfforddiant.

Yn ogystal â recriwtio i gymryd lle ymddeoliadau arferol a'r rhai sy'n gadael, mae'r heddlu hefyd wedi bod cynyddu'r sefydliad yn unol â rhaglen Uplift swyddogion heddlu'r Swyddfa Gartref i recriwtio 20,000 o swyddogion ychwanegol erbyn mis Mawrth 2023. Mae Heddlu Dyfed-Powys wedi gweld cynnydd o 42 yn 2020/21, 42 arall yn 2021/22 a 57 terfynol ar gyfer 2022/23 i gyrraedd ei gyfran o'r targedau cenedlaethol. Yn ogystal, cynigiwyd cyfle ychwanegol nas rhagwelwyd i'r heddlu i gynyddu'r targed hwn ymhellach o 14 o swyddogion yn ystod y flwyddyn, targed a gyflawnwyd.

Mae gan y comisiynydd swyddfa sy'n ei gefnogi i gyflawni ei gyfrifoldebau statudol fel y nodir yng Ngorchymyn Protocol Plismona 2011. Yn ogystal â rolau statudol y swyddog monitro a'r prif swyddog cyllid, mae gan y comisiynydd dîm o weithwyr proffesiynol i gynghori ar faterion yn ymwneud â chyllid, polisi, perfformiad, ymgysylltu, comisiynu a phartneriaethau. Roedd gan y comisiynydd sefydliad wedi'i gyllidebu o 21 o swyddi cyferth ag amser llawn ar gyfer 2023/24. Fel rhan o adolygiad cynhwysfawr o faterion yn ymwneud ag ystadau, trosglwyddodd y comisiynydd y swyddogaeth yn ôl i'r prif gwnstabl o 1 Ebrill 2022.

5 Perfformiad ariannol

Mae datganiad o gyfrifon y prif gwnstabl yn dangos perfformiad ariannol yr heddlu. Paratowyd hwn yn seiliedig ar arferion cyfrifyddu priodol i gydymffurfio â gofynion Cod Ymarfer Sefydliad Siartredig Cyllid

Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth CIPFA. Mae hyn ychydig yn wahanol i'r cyllidebau sy'n cael eu rheoli a'u monitro o ddydd i ddydd gan nad yw'r rhain yn cynnwys rhai elfennau megis dibrisiant a symudiadau ar rwymedigaethau pensiwn nad oes angen eu hariannu'n llawn yn ystod y flwyddyn o dan statud.

Mae cost y gwasanaethau sydd wedi'u cynnwys yn y datganiad incwm a gwariant cynhwysfawr yn dangos bod £153.2 miliwn wedi'i wario ar ddarparu gwasanaethau plismona i'r cyhoedd yn ardal Heddlu Dyfed-Powys yn 2023/24 (2022/23: £173.2 miliwn). Mae'r datganiad yn rhoi dadansoddiad ar draws y prif gydrannau cost. Er enghraifft, gwariwyd yr elfen fwyaf ar gyflogau a phensiynau swyddogion heddlu a oedd yn cyfrif am £77.3 miliwn o'r cyfanswm yn 2023/24 (2022/23: £96.3 miliwn). Mae'r amrywiad mewn cost gwasanaeth yn cael ei effeithio'n sylweddol gan y symudiad mewn rhwymedigaethau pensiwn a chofnodion dibrisiant cyfalaf.

Mae'r fantolen yn rhoi ciplun o asedau a rhwymedigaethau'r prif gwnstabl ar 31 Mawrth 2024.

Mae'r fantolen wedi'i dominyddu gan y rhwymedigaeth hirdymor o £1,053 miliwn (£1,075 miliwn yn flaenorol) sy'n bodoli mewn perthynas â rhwymedigaethau pensiwn yn y dyfodol ar gyfer swyddogion a staff yr heddlu. Mae hyn yn cynrychioli'r swm y byddai angen ei neilltuo ar ddyddiad y fantolen i dalu am daliadau pensiynau yn y dyfodol ar gyfer yr holl swyddogion a staff presennol a'r rheini wedi ymddeol. Mae'r ffigur hwn wedi'i gyfrifo'n annibynnol ar sail actiwaraidd ac mae'n ystyried lefelau cyflog yn y dyfodol, chwyddiant, cyfraddau marwolaethau ac ati. Bu gostyngiad bach yn y rhwymedigaeth hon ers mis Mawrth 2023 o ganlyniad i newidiadau mewn tybiaethau actiwaraidd gan gynnwys y ffactor disgownt.

Yr eitem fwyaf nesaf ar y fantolen yw'r £17 miliwn (2022/23: £17.8 miliwn) o gredydwy'r tymor byr sy'n cynrychioli'r symiau sy'n ddyledus gan y prif gwnstabl ar ddiwedd y flwyddyn sydd wedi cynyddu £0.8 miliwn ers mis Mawrth 2023. Mae rhagor o fanylion a dadansoddiadau mewn perthynas ag eitemau'r fantolen wedi'u cynnwys yn y nodiadau i'r cyfrifon.

Dadansoddiad o Berfformiad Ariannol ac Amrywiad Cyllidebol 2023/24

Gosododd y comisiynydd gyllideb o £133.4 miliwn fel cyllideb refeniw ar gyfer blwyddyn ariannol 2023/24 a oedd yn ymgorffori defnydd o gronfeydd wrth gefn o £2.6 miliwn, yn ogystal ag arbedion ariannol o £6.4 miliwn (4.6%). Tynnwyd y rhain o gyllidebau gwaelodlin er gwaethaf cynnydd o 7.75% yn y dreth gyngor. Roedd hyn yn adlewyrchu'r cynnydd digynsail yn y costau yr oedd Heddlu Dyfed-Powys yn eu hwynebu o ran ynni, chwyddiant cyffredinol, a chyfraddau llog ac ati. Wrth fynd i mewn i'r flwyddyn ariannol, roedd yr heddlu hefyd yn wynebu'r risg o gynnydd mewn costau o ddyfarniadau cyflog heb eu hariannu a gweithrediadau sylweddol parhaus mewn perthynas â phrotestiadau canolfannau lloches (ymgyrch Cambrian).

Mae blwyddyn ariannol 2023/24 wedi bod yn flwyddyn o amrywiannau ariannol sylweddol, ac mae'r mwyafrif helaeth ohonynt yn gadarnhaol. Mae'r tabl a ganlyn yn nodi'r sefyllfa alldro derfynol ar gyfer 2023/24 ac yn cymharu hwn â'r gyllideb wreiddiol. Dangosir y gyllideb ddiwygiedig hefyd sy'n adlewyrchu'r cyllidebau ychwanegol a'r symudiadau wrth gefn a gymeradwywyd yn ystod y flwyddyn at ddibenion monitro'r gyllideb a gymeradwywyd yn unol â'r fframwaith llywodraethu corfforaethol.

Datganiad amrywiad	Cyllideb wreiddiol	Cyllideb ddiwygiedig	Gwirioneddol	Amrywiant (Cadarnhaol ar gyfer arbed)
Deiliad cyllideb	£miliwn	£miliwn	£miliwn	£miliwn
Y Comisiynydd Heddlu a Throseddu				
Costau swyddfa a chomisiynu	2.4	2.4	2.4	0.0
Trosglwyddo i/(o) gronfeydd wrth gefn – comisiynydd	0.0	0.0	(0.1)	0.1
Cyfanswm costau cyllideb refeniw'r comisiynydd	2.4	2.4	2.3	0.1
Prif gwnstabl				
Cyflogau a lwfansau'r heddlu	76.4	78.1	76.6	(0.2)
Goramser swyddogion yr heddlu	2.0	1.9	2.1	(0.1)
Gwyliau'r banc	1.1	1.1	1.0	0.1
Cyflogau a lwfansau staff yr heddlu	36.6	37.8	37.2	(0.6)
Goramser staff yr heddlu	0.2	0.2	0.2	0.0
Costau pensiwn	1.7	1.7	1.9	(0.2)
Recriwtio, yswiriant a hyfforddiant	3.5	3.4	2.7	0.8
Costau adeiladau	6.3	6.3	5.7	0.6
Costau eraill nad ydynt yn ymwneud â chyflogau	11.9	11.6	10.9	1.0
Dadansoddi ffonau a gwaith ffforensig	2.6	2.6	2.3	0.3
Taliadau cydweithio	4.6	4.7	3.9	0.7
Grantiau	(11.6)	(14.4)	(15.1)	3.5
Incwm	(4.5)	(5.0)	(5.0)	0.5
Cyllid cyfalaf	3.3	4.9	4.9	(1.6)
Ailgodi taliadau	(0.5)	(0.7)	(0.6)	0.1
Cyfanswm y gyllideb – heddlu	133.6	134.2	128.7	4.9
Cyfanswm y gyllideb - Y comisiynydd heddlu a throseddu a'r prif gwnstabl	136.0	136.6	131.0	5.0
Cyfraniad i/(o) gronfeydd wrth gefn – prif gwnstabl	(2.6)	(3.2)	2.4	(5.0)
Gwariant net ar ôl trosglwyddo o refeniw i gronfeydd wrth gefn	133.4	133.4	133.4	0.0
Cyfrifon dal a chyfrifon hunan-fantoli				
Rhaglen ailhyfforddi gyrwyr	0.0	0.0	(0.3)	0.3
Trosglwyddo i/(o) gronfeydd wrth gefn – ailhyfforddi gyrwyr	0.0	0.0	0.3	(0.3)
Partneriaeth Gan Bwyll	0.0	0.0	0.9	(0.9)
Trosglwyddo i/(o) gronfeydd wrth gefn – Gan Bwyll	0.0	0.0	(0.9)	0.9
Cyllid refeniw uniongyrchol – cyfalaf	0.0	0.0	0.0	0.0
Trosglwyddo i/(o) gronfeydd wrth gefn – cyfalaf	0.0	0.0	0.0	0.0
Cyfanswm cyfrifon dal	133.4	133.4	133.4	0.0

Roedd gwariant y Comisiynydd Heddlu a Throseddu yn unol â'r gyllideb gyda throsglwyddiad bach o'r cronfeydd wrth gefn o £0.1 miliwn yn cael ei ddefnyddio i ariannu rhai costau refeniw yn ystod y flwyddyn. Roedd gwariant Heddlu Dyfed-Powys £4.9 miliwn o fewn y gyllideb. Roedd hyn yn golygu y gellid prosesu throsglwyddiad o £2.4 miliwn i'r cronfeydd wrth gefn yn hytrach na'r throsglwyddiad o £2.6 miliwn o gronfeydd wrth gefn y Comisiynydd a gyllidebwyd.

Fel yr adroddwyd trwy gydol y flwyddyn, roedd cyflogau swyddogion yn agos iawn at y gyllideb wreiddiol. Roedd hyn er gwaethaf y ffaith bod dyfarniad cyflog o 7% wedi'i gymeradwyo gan Lywodraeth y DU i'w dalu o fis Medi 2023 yn erbyn cynnydd o 2.75% yn y gyllideb. Roedd y swyddogion a adawodd yn sylweddol uwch na'r disgwyl ac roedd bron yn cyfateb yn union i gost ychwanegol y dyfarniad cyflog. Arweiniodd recriwtio ychwanegol ar ddiwedd y flwyddyn at yr heddlu yn rhagori ar ei dargedau cynyddu swyddogion ar gyfer y flwyddyn.

Roedd cyllidebau staff yr heddlu tua £0.6 miliwn dros y gyllideb gyda dyfarniad cyflog ychwanegol y llywodraeth yn cyfrannu £1.0 miliwn tuag at hyn. Y sefyllfa sylfaenol fu tanwariant o tua £0.4 miliwn gyda'r rhewi recriwtio ar gyfer swyddogion cefnogi cymunedol yr heddlu ac adolygiad yr heddlu, gan gyfuno ffactorau a gyfrannodd megis anawsterau denu a recriwtio staff mewn modd amserol. Roedd goramser staff yr heddlu, gwyliau banc a chostau pensiwn swyddogion i raddau helaeth yn unol â'r targed yn erbyn y gyllideb.

Roedd y llinell recriwtio, hyfforddi ac yswiriant yn cynnwys cost untro o £1.5 miliwn i ariannu costau trosiannol adolygiad yr heddlu. Arweiniodd rheoli swyddi gwag at ofyniad is ar gyfer ymddeoliad gorfodol, gwirfoddol a chynnar i weithredu newidiadau strwythurol a golygodd mai dim ond £0.6 miliwn o gostau newid a gafwyd. Deilliodd gorwariant bach o £0.1 miliwn yn erbyn cyllidebau hyfforddi a chyllidebau eraill o ganlyniad i gymeradwyo ceisiadau am hyfforddiant ychwanegol yn hytrach na sefyllfa gyffredinol y gyllideb.

Cyllidebwyd ar gyfer cynnydd sylweddol mewn costau o dan benawdau eiddo oherwydd y cynnydd a ragwelwyd yn sgil chwyddiant yng nghostau nwy a thrydan, yn ogystal â chostau rhedeg ychwanegol o fis Mai 2023 ar gyfer y cyfleuster dalfa newydd yn Nafen. Yn ystod y flwyddyn hefyd gwelwyd newidiadau yn cael eu gweithredu mewn perthynas â threfniadau rheoli cyfleusterau, gyda tharged arbedion o £0.4m yn cael ei osod ar gyfer penawdau o'r fath yn 2023/24 fel rhan o darged tair blynedd o £1.0 miliwn ar gyfer yr adran ystadau (10% o darged adolygu'r heddlu). Mae'n braf bod sefyllfa gyffredinol y gyllideb yn dangos tua £0.6 miliwn yn fwy na'r disgwyl ar ddiwedd y flwyddyn sy'n adlewyrchu ymdrech sylweddol gan y tîm ystadau, gydag arbedion yn cael eu cyflawni drwy reoli ynni, apeliadau ardrethi, gweithio ystywyth, rhesymoli eiddo, a chynhyrchu incwm.

Mae penawdau cyllideb eraill nad ydynt yn ymwneud â chyflogau tua £1.0 miliwn o fewn y gyllideb, gydag oedi wrth weithredu'r system rheoli cyswllt a datrysiad teleffoni yn yr ystafell reoli yn cyfrannu £0.5 miliwn o hyn. Cafwyd arbedion o £0.3 miliwn yn erbyn y ddarpariaeth yswiriant ac ymgyfreitha hefyd oherwydd bod y datganiadau cyfrifyddu wedi'u cadw'n agored am gyfnod hwy o ganlyniad i oedi yn y broses archwilio. Roedd hyn yn golygu bod yn rhaid codi £0.3 miliwn o hawliadau a gafwyd mewn perthynas â 2022/23 yn ôl i'r flwyddyn honno, gyda gostyngiad yn y gronfa yswiriant a chyfreitha wrth gefn yn ariannu hyn yn 2022/23. Mae trosglwyddiad ychwanegol i'r cronfeydd wrth gefn wedi'i gynnwys yng nghyfrifon 2023/24 i ailgyflenwi'r gronfa yswiriant ac ymgyfreitha yn ôl i £0.4 miliwn.

Cafwyd arbedion o tua £0.3 miliwn yn erbyn costau dadansoddi ffonau a gwasanaethau fforensig yn ystod y flwyddyn. Cafodd tua £0.1 miliwn ei ddileu o gyllidebau yn 2024/25 i gydnabod hyn. Ym mlwyddyn ariannol 2023/24, prin oedd yr ymchwiliadau i droseddau difrifol, felly roedd y galw am waith fforensig yn is. Yn ogystal, rheolwyd costau cynyddol profion cyffuriau ymyl ffordd.

Cyllidebau cydweithio yw'r rhai anoddaf i'w rhagweld o hyd gydag Unedau Cydweithredol, yn bennaf Uned Troseddau Cyfundrefnol Rhanbarthol (Tarian), a'r Gyd-unedau Arfau Saethu yn gweithredu ymhell o fewn y cyllidebau, eto'n bennaf oherwydd materion staffio. Roedd cyfraniadau i drefniadau cenedlaethol eraill ar y cyd hefyd yn is nag a ragwelwyd adeg gosod y gyllideb.

Yr amrywiad mwyaf o bell ffordd yn erbyn cyllidebau oedd yn erbyn penawdau grant, a gyfrannodd £3.5 miliwn tuag at y tanwariant. Roedd hyn yn cynnwys grant ychwanegol annisgwyl fel y grant arbennig o £2.3 miliwn tuag at ddyfarniadau cyflog, a £0.5 miliwn o grant ychwanegol oherwydd cyflymu'r rhaglen

Uplift. Cafwyd cyllid dirybudd ychwanegol hefyd gan y Swyddfa Gartref mewn perthynas â datgelu a gwahardd, cynnydd mewn costau meddalwedd a rhaglen genedlaethol Gwasanaeth Data Gorfodi'r Gyfraith (LEDS).

Roedd incwm arall nad oedd yn deillio o grantiau dros y gyllideb o £0.5 miliwn gyda derbyniadau llog yn cyfrannu'r mwyafrif helaeth o hyn. Talwyd grant atodol pensiynau'r Swyddfa Gartref a grant atodol Llywodraeth Cymru yn gynnar ym mis Ebrill a gyda chyfraddau llog o +5% gwnaeth hyn arbediad sylweddol. Cafwyd incwm ychwanegol hefyd ar gyfer cefnogaeth cymorth ar y cyd a roddwyd i heddluoedd eraill. Gwelodd incwm hyfforddi gyrwyr (Heddlu Metropolitan) a chostau erlyn traffig a adenillwyd ddiffygion mewn incwm oherwydd anawsterau staffio a phwysau eraill.

Roedd y cynllun ariannol tymor canolig a osodwyd ym mis Ionawr 2024 yn rhagdybio y byddai £1.1 miliwn o daliadau cyllido refeniw uniongyrchol ychwanegol yn cael eu codi i leihau ad-daliadau statudol a thaliadau llog yn 2024/25 wrth fantoli cyllidebau. Yn ogystal, roedd angen newid categori rhai eitemau o offer a oedd dros y lefel de-minimis o £6,000 yn eitemau cyfalaf, y talwyd amdanynt o gyllidebau refeniw adrannol, a'u codi i'r pennawd hwn a arweiniodd at arbedion yn erbyn cyllidebau di-dâl, ond cynnydd mewn taliadau cyfalaf.

Arweiniodd ailgodi taliadau mewnol ychwanegol yn erbyn grantiau, cyfalaf ac unedau cydweithredol at arbediad net o £0.1 miliwn yn erbyn y penawdau cyllideb hyn.

Fel mewn blynyddoedd blaenorol, gwnaeth y cynllun ailhyfforddi gyrwyr waged cost o tua £0.3 miliwn, fodd bynnag gwnaeth y bartneriaeth camerâu diogelwch - Gan Bwyll - a weinyddir gan yr heddlu, golled ariannol yn ystod y flwyddyn a oedd yn golygu bod angen defnyddio £0.9m o arian cronfeydd wrth gefn a chyfraniad dros ben gan heddluoedd (oherwydd colli incwm gorfodi cyflymder yn ystod proses Llywodraeth Cymru o gyflwyno'r terfynau 20 MYA).

Fel yr amlygwyd uchod, o ganlyniad i sefyllfa ffafriol y gyllideb yn gyffredinol llwyddodd y comisiynydd heddlu a throsteddu i gynyddu'r cronfeydd refeniw wrth gefn £1.7 miliwn yn gyffredinol o £19.7 miliwn i £21.4 miliwn. Gan ystyried trosglwyddiadau cyfrif daliadol, y cynnydd cyffredinol ar gyfer cronfeydd wrth gefn y comisiynydd heddlu a throsteddu yw £2.3 miliwn.

Penawdau trosglwyddo cronfeydd	Trosglwyddiadau cronfeydd wrth gefn £miliwn
Symudiad cronfeydd wrth gefn cyffredinol gan gynnwys cyfrifon daliadol	1.7
Addasu ar gyfer cyfrifon daliadol a chyfrifon hunan-fantoli	
Ychwanegu defnydd cronfeydd wrth gefn Gan Bwyll	0.9
Llai: Symudiad cronfeydd wrth gefn ailhyfforddi gyrwyr	(0.3)
Symudiadau cronfeydd wrth gefn y comisiynydd heddlu a throsteddu a'r prif gwnstabl	2.3

Bu'r comisiynydd a'r prif gwnstabl yn ddarbodus a phwylllog wrth weithredu eu cyfrifoldebau ariannol yn ystod y flwyddyn er gwaethaf galwadau gweithredol parhaus. Gwnaeth nifer o ddiwyddiadau ffodus a phenderfyniadau masnachol rhagweithiol y sefyllfa alldro derfynol yn llawer mwy ffafriol na'r disgwyl. Mae'r sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn yn gadarnhaol iawn ac yn rhoi Heddlu Dyfed-Powys mewn sefyllfa gryfach i ymdrin â heriau ariannol yn y dyfodol.

Yng nghyfarfod y Bwrdd Plismona ar 17 Mai 2024, gwnaeth y comisiynydd heddlu a throsteddu benderfyniadau ar ddyrannu cronfeydd wrth gefn tuag at dalu costau llithriant cyfalaf a phwysau costau presennol / yn y dyfodol gan gynnwys:

- Cynnydd yn y cronfeydd wrth gefn cyffredinol i 4% o'r gyllideb i liniaru risgiau ariannol posibl yn y dyfodol a sicrhau gwell gwytnwch ariannol.
- Cynnydd mewn cronfeydd cyfalaf wrth gefn i leihau gofynion benthyca yn y dyfodol.
- Clustnodi cronfeydd wrth gefn ar gyfer TGCh arloesol yn y dyfodol, gweithio mewn partneriaeth a mentrau comisiynu dros y pedair blynedd nesaf.
- Talu am lithriant a heriau costau ychwanegol y flwyddyn gyfredol mewn perthynas â chynlluniau cyfalaf i liniaru yn erbyn gofynion benthyca yn y dyfodol.
- Ymdopi â sawl pwysau cost tymor byr mewn perthynas â chyfieithu i'r Gymraeg, amrywiaeth, lles staff a safonau proffesiynol.

Mae manylion llawn y symudiadau yn y cronfeydd wrth gefn a'r cronfeydd sy'n weddill yn cael eu hadrodd yn 'nodyn 10 - Trosglwyddiadau i/o gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd' y cyfrifon grŵp.

6 Risgiau, cyfleoedd a'r rhagolygon ariannol tymor canolig

Rheolir risgiau ar bob lefel o'r sefydliad trwy'r strwythur llywodraethu a defnyddir cofrestr risg gorfforaethol i gofnodi, rheoli a lliniaru'r prif risgiau a allai effeithio ar gyflawni canlyniadau cynllun yr heddlu a throsteddu a blaenoriaethau'r prif gwnstabl.

Roedd y prif risgiau a oedd yn parhau'n 'fyw' ar ddiwedd 2023/24 yn cynnwys y canlynol:

- Canolfan atgyfeirio ymosodiadau rhywiol Aberystwyth - pryderon ynghylch cyllid, amserlenni, a gofynion achredu erbyn mis Hydref 2025 ar gyfer y safle newydd o gael dyddiad terfynu prydles sefydlog ar y safle presennol. Mae'r sefyllfa hon yn cael ei monitro'n agos ar y cyd. [sgôr gweddilliol 16]
- Galluoedd storio teledu cylch cyfyng yn y ddalfa – risg o fethiannau yn y system yn effeithio ar storio ffilm wrth gyflwyno rhaglen uwchraddio system fesul cam. [sgôr gweddilliol 15]
- Ariannu partneriaeth camerâu diogelwch yng Nghymru – mae'r bartneriaeth Gan Bwyll yn profi diffygion ariannol sy'n cael eu gwarantu gan heddluoedd, a achosir gan incwm tocynnau cyfnewidiol a phwysau chwyddiant, sy'n cael eu gwaethygu gan gyllid grant sefydlog. Mae cynllun adfer yn cael ei lunio. [sgôr gweddilliol 15]
- Cynlluniau parhad busnes adrannol – Mae diweddariadau polisi a phroffion mwy amserol o drefniadau parhad busnes yn cael eu rhoi ar waith i fynd i'r afael ag argymhellion archwilio mewnol [sgôr gweddilliol 12]
- Risg ariannu yn y dyfodol – Mae risg y gallai adolygiad fformiwla ariannu sy'n cael ei gynnal gan y Swyddfa Gartref arwain at ostyngiadau mewn cyllid grant. Mae'r heddlu yn aros am ymgynghoriad pellach a phenderfyniadau gan y Swyddfa Gartref [sgôr gweddilliol 12]
- Gweithwyr gofal iechyd proffesiynol yn y ddalfa – Methiant i gyflawni amseroedd presenoldeb yn y Drenewydd gan y darparwr gwasanaeth allanol oherwydd materion recriwtio nyrsys a fetio yr eir i'r afael â hwy. [sgôr gweddilliol 12]
- Gwasanaethau dioddefwyr Goleudy – mae oedi wrth drosglwyddo i ddarparwr gwasanaeth newydd wedi golygu bod angen estyniad o dri mis i ddarpariaeth yr heddlu. Ni fydd yr heddlu yn gallu llenwi swyddi gweigion dros y cyfnod hwn a allai arwain at fylchau mewn gwasanaethau i ddioddefwyr. Ar hyn o bryd mae'r tîm yn cadw'r gallu i ddarparu'r gwasanaeth. [sgôr gweddilliol 12]
- Tynnu cyllid Llywodraeth Cymru yn ôl ar gyfer swyddogion cymorth cymunedol yr heddlu – mae hyn wedi effeithio ar gyllidebau 2024/25 gyda nifer y swyddi a ariennir â grant yn gostwng o 89 ym mis Ebrill 2023/24 i 44 erbyn mis Ebrill 2025, gan effeithio ar gapasiti plismona yn y gymdogaeth.

Caiff hyn ei liniaru'n rhannol gan gyllid ychwanegol ar gyfer 14 swyddog cymorth cymunedol yr heddlu a ddarperir drwy gynnydd yn y praesept. [sgôr gweddilliol 9]

- Hyfforddiant a chydymffurfiaeth iechyd a diogelwch – tynnu 32 o gyrsiau yn ôl gan y Coleg Plismona. Mae cyrsiau hyfforddi gorfodol yn cael eu cynllunio'n fewnol neu'n cael eu rhoi ar gontract allanol i ddarparwyr eraill. [sgôr gweddilliol 9]
- Rheoli gwybodaeth - Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd - ôl-groniadau a allai arwain at ddiffyg cydymffurfio â chytundeb lefel gwasanaeth a achosir gan systemau newydd ac absenoldeb staff, wedi'i liniaru gan adnoddau ychwanegol sy'n lleihau ôl-groniadau. [sgôr gweddilliol 9]
- Rheoli gwybodaeth - rhyddid gwybodaeth – ôl-groniadau o ran ymateb i ymholiadau o fewn y terfyn amser statudol o 20 diwrnod oherwydd systemau newydd ac absenoldeb staff. Mae staff ychwanegol wedi'u neilltuo sy'n lleihau ôl-groniadau. [sgôr gweddilliol 9]
- Rheoli eiddo ac arddangosion – y risg o ddifrod neu golled i eiddo / arddangosion a gedwir fel rhan o achosion troseddol. Gweithredwyd rhaglen o fuddsoddi mewn adeiladau, staffio ac ailbennu strwythurau goruchwyllo, yn gysylltiedig â'r system rheoli cofnodion newydd a rhaglen adolygu'r heddlu, a chafwyd adroddiad archwilio gwell ym mis Mawrth 2024. [sgôr gweddilliol 9]
- Pwysau ar adnoddau'r adran gyllid – cynnydd yn y galw oherwydd oedi wrth gwblhau ac archwilio cyfrifon terfynol. Mae cyfrifon 2021/22 a 2022/23 bellach wedi'u cymeradwyo gan yr Archwilydd Cyffredinol. [sgôr gweddilliol 4]

Mae'r gofrestr risg yn cael ei monitro'n rheolaidd i sicrhau bod perchennog risg yn cael ei neilltuo i risgiau sy'n gyfrifol am roi mesurau lliniaru a chatau gweithredu priodol ar waith. Mae rhagor o fanylion mewn perthynas â rheoli risg wedi'u cynnwys yn y datganiad llywodraethu blynyddol.

Mae Heddlu Dyfed-Powys wedi diweddarau ei gynlluniau ariannol tymor canolig fel rhan o'r broses o bennu'r gyllideb a'r praesept ar gyfer 2024/25. Mae wedi wynebu heriau ariannol sylweddol ers 2010 oherwydd gostyngiadau mewn cyllid gan y llywodraeth ganolog, ynghyd â phwysau costau a chynnydd yn y galw am wasanaethau plismona. Mae'r rhain wedi'u gosod yn erbyn tirwedd ariannol ac economaidd gynyddol heriol sydd wedi golygu bod angen gostyngiadau sylweddol mewn costau a chynnydd uwchlaw chwyddiant ym praesept y dreth gyngor dros y cyfnod.

Mae'r ychydig flynyddoedd diwethaf wedi bod yn ddigynsail am amrywiaeth o resymau ond, yn anffodus, parhaodd 2023/24 yn yr un modd, gydag economi sy'n gwanhau, cyfraddau llog uwch a chwyddiant sy'n cynyddu'n aruthrol. Mae effeithiau'r argyfwng costau byw yn bellgyrhaeddol ac maent hefyd wedi'u gosod yn erbyn cefndir y rhyfel yn Wcráin, effeithiau Brexit, pandemig Covid-19, a helbul gwleidyddol, sydd oll wedi cyfrannu at dirwedd economaidd gyfnewidiol.

Cafwyd pwysau cost sylweddol yng nghyllidebau nwy a thrydan yr oedd angen eu cynyddu o £0.8 miliwn yn 2022/23 i £2.2 miliwn yn 2023/24. Mae hyn ochr yn ochr â chynnydd 10% a mwy mewn contractau nad ydynt yn ymwneud â chyflogau sy'n gysylltiedig â chwyddiant a dyfarniadau cyflog o 7% ar gyfer staff a swyddogion o fis Medi 2023.

Ar ôl cydnabod maint yr heriau ariannol, cyhoeddodd y prif gwnstabl yn ffurfiol gychwyn adolygiad o'r heddlu ym mis Mehefin 2022 i asesu pob maes gweithgaredd, gan geisio arbedion effeithlonrwydd, arbedion ariannol a chyfleoedd trawsnewid. Gosodwyd targed heriol iawn o leihau costau o £10 miliwn dros dair blynedd. Roedd sefyllfa'r gyllideb ar gyfer 2023/24 yn golygu bod angen gostwng £6.4 miliwn o gostau yn 2023/24 i gydbwysu cyllidebau refeniw er gwaethaf defnyddio £2.6 miliwn o gronfeydd wrth gefn a chynnydd o £22 (7.75%) yn y dreth gyngor band D. Cynyddodd grantiau llywodraeth ganolog heb eu neilltuo 0.3% yn unig yn y setliad gwreiddiol.

Cymerodd y comisiynydd a'r prif gwnstabl amrywiaeth o gamau pellach i fynd ati'n rhagweithiol i gyfyngu ar wariant yn ystod 2023/24. Roedd y camau hyn yn caniatáu rhywfaint o hyblygrwydd wrth liniaru beichiau ariannol a bydd yn helpu i fodloni'r pwysau costau untro sy'n codi yn 2024/25.

Ym mis Ionawr 2024, cytunodd y Panel Heddlu a Throseddu yn unfrydol ar y praesept o 6.2% (neu gynnydd o £19.38 yn y dreth gyngor ym mand D) fel y cynigiwyd gan y comisiynydd heddlu a throseddu ar gyfer 2024/25 gan arwain at gyllideb net o £143.9 miliwn. O fewn y lefel gyllideb hon mae nifer o ragdybiaethau, gan gynnwys:

- Mae angen 1,318 o swyddogion i gyrraedd targedau cynyddu swyddogion rhaglen Uplift y llywodraeth ganolog.
- Buddsoddiad ychwanegol o 21 o swyddi cyfwerth ag amser llawn yng Nghanolfan Gyfathrebu'r Heddlu.
- Buddsoddiad cydweithredol ychwanegol mewn achredu drwy greu Cynghrair Fforensig Cymru.
- Ariannu gwasanaeth newydd y Ganolfan Atgyfeirio Ymosodiadau Rhywiol.
- Gostyngiad mewn swyddogion cefnogi cymunedol yr heddlu o sefydliad o 163 o swyddi cyfwerth ag amser llawn i 132 o swyddi cyfwerth ag amser llawn erbyn diwedd 2025, oherwydd colli staff drwy golli'n naturiol.
- Cyllid i wrthbwysu'r gostyngiad yng ngrant Rhaglen Gyswllt Ysgolion Llywodraeth Cymru.
- Mae'r gyllideb yn ymgorffori cynnydd o 2.5% mewn cyflog o fis Medi 2024 a chynnydd chwyddiant hefyd ar 2.5%, yn ogystal â gofyniad cynllun lleihau costau o £2.2 miliwn.
- Mae angen cynnwys cynnydd yn y ffactor swyddi gweigion i 4% hefyd.
- Ariennir cynnydd o 4.4% yng nghyfradd cyfraniadau pensiwn swyddogion yr heddlu gan grant penodol ychwanegol o £2.6 miliwn.

Mewn perthynas â chyfalaf, cronfeydd wrth gefn a benthyca, mae'r cynllun ariannol tymor canolig yn seiliedig ar:

- Cronfeydd wrth gefn yn gostwng o £14.6 miliwn ym mis Mawrth 2024 i £9.4 miliwn erbyn mis Mawrth 2026.
- Rhaglen gyfalaf o £21.3 miliwn ar gyfer 2024/25, gan gynnwys gwaith yn dechrau ar orsaf newydd yn Aberhonddu a chyfleuster hyfforddi Cyd-uned Arfau Saethu ar gyfer de Cymru.
- Mae hyn yn golygu bod gofyniad am gyllid cyfalaf ychwanegol (benthyca) o £46 miliwn erbyn mis Mawrth 2029 gyda gofyniad am fenthyca allanol o £53.3 miliwn.

Mae'r comisiynydd yn ystyried ac yn cyhoeddi strategaeth cronfeydd wrth gefn blynyddol sy'n sail i'r cynllun ariannol tymor canolig a'i asesiad o fesurau strategol, gweithredol ac ariannol a lliniaru.

Mae'r comisiynydd a'r heddlu yn wynebu nifer o ymrwymadau a rhwymedigaethau ariannol posibl anhysbys ac ansicr yn y dyfodol y cyfeirir atynt ymhellach yn y nodiadau rhwymedigaethau digwyddiadol a phensiynau. Ailddechreuodd Llywodraeth y DU yr adolygiad o fformiwla ariannu ym mis Mai 2021. Mae'r gwaith wedi bod yn mynd rhagddo ond nid oes unrhyw eglurder ynghylch yr amserlenni, ac mae canlyniad hyn yn parhau i fod yn risg.

Er gwaethaf y cynnydd tybiedig ym mhraesept y dreth gyngor, mae angen parhau â gofynion effeithlonrwydd dros gyfnod y cynllun ariannol tymor canolig. Gydag ansicrwydd ynghylch cyllid grant craidd a phenodol yn y dyfodol, mae cymhlethdodau mewn perthynas â chostau pensiynau yn erbyn y dirwedd economaidd ehangach yn golygu bod yr amgylchedd ariannol yn debygol o barhau'n heriol hyd y gellir rhagweld.

Gellir dod o hyd i ddogfen lawn y cynllun ariannol tymor canolig ar gyfer 2024/25 yma:

<https://www.dyfedpowys-pcc.org.uk/cy/cyllid/y-praesept-a-r-cynllun-ariannol-tymor-canolig/>

7 Sail paratoi a chyflwyno

Mae'n rhaid i'r comisiynydd a'r prif gwnstabl fel endidau cyfreithiol ar wahân gynhyrchu eu datganiad o gyfrifon eu hunain, y comisiynydd sy'n gyfrifol am gynhyrchu'r cyfrifon grŵp, y mae cyfrifon y comisiynydd wedi'u cynnwys ynddynt.

Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014, fel y'u diwygiwyd, yn ei gwneud yn ofynnol i gyrff llywodraeth leol baratoi datganiad o gyfrifon yn unol ag arferion priodol. Mae Cod Ymarfer Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth wedi'i nodi fel un sy'n cynrychioli arferion priodol.

Mae'r canlynol yn esboniad o'r datganiadau sy'n dilyn, eu pwrpas a'r berthynas rhyngddynt:

- **Datganiad o Gyfrifoldebau am y Datganiad Cyfrifon** - mae'r datganiad hwn yn nodi cyfrifoldebau'r prif gwnstabl a'i brif swyddog cyllid;
- **Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol** - mae hwn yn nodi barn yr archwilydd allanol, Archwilydd Cyffredinol Cymru, ynghylch p'un a yw cyfrifon y prif gwnstabl a gyflwynwyd yn rhoi 'darlun gwir a theg' o sefyllfa ariannol a gweithrediadau'r prif gwnstabl ar gyfer 2023/24;
- **Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (CIES)** - mae'r datganiad craidd hwn yn crynhoi'r adnoddau a gynhyrchwyd ac a ddefnyddiwyd wrth ddarparu gwasanaethau plismona a lleihau trosedd yn ystod y flwyddyn. Mae'n cynnwys yr holl dreuliau o ddydd i ddydd ac incwm cysylltiedig ar sail cronadau, yn ogystal â thrafodion sy'n mesur gwerth yr asedau sefydlog a ddefnyddiwyd a gwerth rhagamcanol gwirioneddol y buddion ymddeol a enillwyd gan weithwyr yn ystod y flwyddyn;
- **Mantolen** - mae'r datganiad craidd hwn yn dangos gwerth yr asedau a'r rhwymedigaethau a gydnabyddir gan y grŵp ar ddyddiad y fantolen. Nid oes gan y prif gwnstabl unrhyw gronfeydd wrth gefn i gyfrif amdanynt. Cyfrifoldeb y comisiynydd yw'r rhain. Asedau net, net i ddim trwy gyfrwng dyledwr a chredydwr o fewn y grŵp ar gyfer cyfalaf gweithio i gwrdd â dyledwyr, rhestrau eiddo a chredydwyr tymor byr;
- **Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu** – datganiad sy'n dangos gwariant, incwm, asedau a rhwymedigaethau sy'n ymwneud â phensiynau'r heddlu yn ystod y flwyddyn. Mae'r cyfrif yn dangos y grant atodol sy'n ddyledus gan y grŵp i'r cyfrif cronfa pensiwn. Wedyn, bydd y Swyddfa Gartref yn ad-dalu'r grŵp am arian a dalwyd i'r cyfrif ac i bob pwrpas yn gwarantu'r diffyg. Byddai'r arfer hwn yn gweithio i'r gwrthwyneb pe bai cyfrif y gronfa pensiwn yn dangos gwarged ar ddiwedd y flwyddyn;
- **Nodiadau i'r datganiadau ariannol** – mae'r rhain yn darparu gwybodaeth ychwanegol sy'n egluro ymhellach yr eitemau a gynhwysir yn y prif ddatganiadau gyda'r nod o wella dealltwriaeth y darllenwyr o'r prif ddatganiadau ariannol. Maent yn nodi'r polisiâu cyfrifo a ddefnyddir fel sail i baratoi'r datganiadau ariannol fel sy'n ofynnol gan y cod ymarfer;
- **Rhestr o eirfa** – mae'r rhain yn darparu naratif ychwanegol i egluro'r termau a ddefnyddir yn y datganiad gyda'r nod o wella dealltwriaeth y darllenwyr fel sy'n ofynnol gan y cod ymarfer;
- **Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn (MiRS)** – nid yw'r datganiad hwn yn berthnasol o ystyried mai cyfrifoldeb y comisiynydd yw'r holl gronfeydd wrth gefn;
- **Datganiad Llif Arian** – nid yw'r datganiad hwn yn berthnasol gan fod cyfrifon banc yn cael eu dal gan y comisiynydd ac yn cael eu gweithredu ar sail grŵp;
- **Dadansoddiad o Wariant a Chyllid** – Ni chyflwynir unrhyw ddadansoddiad o wariant a chyllid ar wahân ar gyfer y prif gwnstabl gan y byddai'n rhoi darlun anghyflawn o'r datgeliadau gofynnol. Darperir dadansoddiad o wariant a chyllid grŵp yn natganiadau ariannol grŵp

Comisiynydd Heddlu a Throseddu Dyfed-Powys ac mae'n dangos y dadansoddiad cyflawn yn ôl yr angen;

- Mae **Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar y Cyd** yn cael ei gyhoeddi ar wahân i'r datganiad cyfrifon hwn ac mae'n nodi manylion sut mae'r comisiynydd a'r prif gwnstabl yn llywodraethu eu materion. Mae'r datganiad yn ddogfen statudol ar gyfer pob corfforaeth undyn, er ei fod yn parhau i fod yn ddatganiad cyfun ar gyfer 2023/24. Nod hyn yw cynorthwyo tryloywder a dealltwriaeth i'r darllenydd, gan ddangos yn glir lle mae trefniadau'n gyson a lle maent yn gwahaniaethu rhwng y comisiynydd a'r prif gwnstabl. Mae'r datganiad yn cynnwys adolygiad blynyddol o ddigonolrwydd y trefniadau llywodraethu ac yn rhoi sicrwydd ar y systemau rheolaeth fewnol.

Datganiad o Gyfrifoldebau

Diben y datganiad hwn yw nodi cyfrifoldebau'r prif gwnstabl a'r prif swyddog ariannol mewn perthynas â'r datganiad cyfrifon.

Cyfrifoldebau'r prif gwnstabl

Mae'n ofynnol i'r prif gwnstabl wneud y canlynol:

- gwneud trefniadau ar gyfer gweinyddu materion ariannol yn briodol a sicrhau bod un o'i swyddogion yn gyfrifol am weinyddu'r materion hynny, a'r swyddog hwnnw yw'r prif swyddog ariannol;
- rheoli materion i sicrhau defnydd darbodus, effeithlon ac effeithiol o adnoddau a diogelu eu hasedau; a
- chymeradwyo'r datganiad cyfrifon.

Cymeradwyaf y datganiad cyfrifon ar gyfer blwyddyn ariannol 2023/24.

Prif Gwnstabl Dyfed-Powys

Dyddiad: 27 Tachwedd 2024

Cyfrifoldebau'r prif swyddog ariannol

Mae'r prif swyddog ariannol yn gyfrifol am baratoi'r datganiad o gyfrifon yn unol â'r arferion priodol a nodir yn y *cod ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig CIPFA/LASAAC (y Cod)*.

Wrth baratoi ei ddatganiad o gyfrifon, mae'r prif swyddog ariannol wedi gwneud y canlynol:

- dewis polisiau cyfrifyddu addas ac yna eu cymhwysu'n gyson;
- gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon a oedd yn rhesymol a doeth; a
- chydymffurfio â'r cod awdurdodau lleol.

Mae'r prif swyddog ariannol hefyd wedi gwneud y canlynol:

- cadw cofnodion cyfrifyddu cywir a oedd yn gyfredol; a
- chymryd camau rhesymol i atal a chanfod twyll ac afreoleidd-dra arall.

Tystiaf fod y datganiad o gyfrifon yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol y prif gwnstabl ar y dyddiad adrodd ac o'i wariant a'i incwm am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024.

Prif swyddog ariannol y prif gwnstabl

Dyddiad: 27 Tachwedd 2024

Adroddiad archwilydd annibynnol Archwilydd Cyffredinol Cymru i Brif Gwnstabl Heddlu Dyfed-Powys

Barn ar y datganiadau ariannol

Rwyf wedi archwilio'r datganiadau ariannol o:

- Prif Gwnstabl Dyfed Powys; a
- Cronfa Bensiwn Heddlu Dyfed Powys

am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau ariannol Prif Gwnstabl Dyfed Powys yn cynnwys y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Fantolen, a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o bolisiâu cyfrifo sylweddol.

Mae datganiadau ariannol Cronfa Bensiwn Heddlu Dyfed-Powys yn cynnwys Cyfrif y Gronfa, y Datganiad Asedau Net a nodiadau cysylltiedig.

Mae'r fframwaith adrodd ariannol sydd wedi'i gymhwyso wrth baratoi yn gyfraith berthnasol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglir a'u haddasu gan y Cod Ymarfer ar Gyfrifeg Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023-24.

Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol:

- rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Prif Gwnstabl Dyfed Powys a Chronfa Bensiwn Heddlu Dyfed-Powys ar 31 Mawrth 2024 ac o'u hincwm a'u gwariant ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; a
- wedi eu paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglir a'u haddasu gan y Cod Ymarfer ar Gyfrifeg Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023-24.

Sail y barnau

Cynhaliâs fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU (ISAs (DU)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol Endidau Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Disgrifir fy nghyfrifoldebau o dan y safonau hynny ymhellach yng nghyfrifoldebau'r archwilydd dros archwilio adran datganiadau ariannol fy adroddiad.

Mae fy staff a minnau'n annibynnol ar Brif Gwnstabl Dyfed Powys a Chronfa Bensiwn Heddlu Dyfed-Powys, yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio a gefais yn ddigonol ac yn briodol i roi sail i'm barn.

Casgliadau'n ymwneud â busnes gweithredol

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod y defnydd o'r sail gyfredol o gyfrifo wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith rwyf wedi'i gyflawni, nid wyf wedi nodi unrhyw ansicrwydd perthnasol sy'n ymwneud â digwyddiadau neu amodau a allai, yn unigol neu gyda'i gilydd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu Prif Gwnstabl Dyfed Powys a Chronfa Bensiwn Heddlu Dyfed-Powys i barhau i fabwysiadu'r sail busnes gweithredol s o gyfrifo am gyfnod o 12 mis o leiaf o'r adeg y mae'r datganiadau ariannol wedi'u hawdurdodi i'w cyhoeddi.

Disgrifir fy nghyfrifoldebau a chyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol mewn perthynas â busnes gweithredol yn yr adrannau perthnasol o'r adroddiad hwn.

Gwybodaeth arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr wybodaeth a gynhwysir yn yr adroddiad blynyddol ac eithrio'r datganiadau ariannol ac adroddiad fy archwilydd ar hynny. Y Swyddog Ariannol Cyfrifol sy'n gyfrifol am yr wybodaeth arall sydd yn yr adroddiad blynyddol. Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, ac eithrio i'r graddau a nodir fel arall yn benodol yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd ar hynny.

Fy nghyfrifoldeb i yw darllen y wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn sylweddol anghyson â'r datganiadau ariannol neu'r wybodaeth a gafwyd yn ystod yr archwiliad, neu fel arall mae'n ymddangos ei bod wedi'i chamddatgan yn sylweddol. Os byddaf yn nodi anghysondebau materol o'r fath neu gamddatganiadau materol ymddangosiadol, mae'n ofynnol i mi benderfynu a yw hyn yn arwain at gamddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Os byddaf i, yn seiliedig ar y gwaith rwyf wedi'i gyflawni, yn dod i'r casgliad bod camddatganiad materol o'r wybodaeth arall hon, mae'n ofynnol i mi adrodd am y ffaith honno.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w adrodd yn hyn o beth.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth a gynhwysir yn yr Adroddiad Naratif ar gyfer y flwyddyn ariannol y mae'r datganiadau ariannol yn cael eu paratoi ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Adroddiad Naratif wedi'i baratoi yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifeg Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023-24; a
- mae'r wybodaeth a roddir yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar y cyd gan Gomisiynydd Heddlu a Throsedd Dyfed-Powys a Phrif Gwnstabl Dyfed Powys ar gyfer y flwyddyn ariannol y mae'r datganiadau ariannol yn cael eu paratoi ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol wedi'i baratoi yn unol â'r canllawiau.

Materion yr wyf yn adrodd amdanynt drwy eithriad

Yng ngoleuni gwybodaeth a dealltwriaeth Prif Gwnstabl Dyfed Powys a Chronfa Bensiwn Heddlu Dyfed Powys a'i hamgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi camddatganiadau perthnasol yn yr Adroddiad Naratif na'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w adrodd mewn perthynas â'r materion canlynol, yr wyf yn eu hadrodd i chi, os, yn fy marn i:

- nid wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad;
- nid yw cofnodion cyfrifeg digonol wedi'u cadw, neu ni dderbyniwyd ffurflenni sy'n ddigonol ar gyfer fy archwiliad gan ganghennau nad ymwelwyd â hwy gan fy nhîm; neu
- nid yw'r datganiadau ariannol yn cytuno â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu.

Cyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol am y datganiadau ariannol

Fel yr esboniwyd yn llawnach yn y Datganiad Cyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad Cyfrifon a nodir ar dudalen 19, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am:

- paratoi'r datganiad cyfrifon sy'n rhoi barn wir a theg ac yn cydymffurfio ag arferion priodol;
- cadw cofnodion cyfrifyddu priodol;

- Mae rheolaethau mewnol fel y mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn penderfynu arnynt yn angenrheidiol er mwyn galluogi paratoi datganiadau cyfrifon sy'n rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu gamgymeriad; ac
- asesu gallu Prif Gwnstabl Dyfed Powys a Chronfa Bensiwn Heddlu Dyfed-Powys i barhau fel busnes gweithredol, datgelu fel y bo'n berthnasol, materion sy'n ymwneud â busnes gweithredol a defnyddio'r sail barhaus o gyfrifeg oni bai bod y swyddog ariannol cyfrifol yn rhagweld na fydd y gwasanaethau a ddarperir gan Brif Gwnstabl Dyfed Powys a Chronfa Bensiwn Heddlu Dyfed-Powys yn parhau i gael eu darparu yn y dyfodol.

Cyfrifoldebau'r Archwilydd dros archwilio'r datganiadau ariannol

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio'r datganiadau ariannol yn unol â Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu gamgymeriad, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn i. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd ond nid yw'n warant y bydd archwiliad a gynhelir yn unol ag ISAs (DU) bob amser yn canfod camddatganiad perthnasol pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau godi o dwyll neu gamgymeriad ac fe'u hystyrir yn ddeunydd os gellid disgwyl yn rhesymol iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Mae afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yn achosion o ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau. Rwy'n dylunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau, a amlinellir uchod, i ganfod camddatganiadau perthnasol mewn perthynas ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Roedd fy ngweithdrefnau yn cynnwys y canlynol:

- ymchwilio i'r rheolwyr, pennaeth archwilio mewnol a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennau ategol yn ymwneud â Phrif Gwnstabl Dyfed Powys a pholisiau a gweithdrefnau Cronfa Bensiwn Heddlu Dyfed-Powys sy' n ymwneud â:
 - nodi, gwerthuso a chydymffurfio â deddfau a rheoliadau ac a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o ddiffyg cydymffurfio;
 - canfod ac ymateb i risgiau twyll ac a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, amheuaeth neu honedig; ac
 - y rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau.
- ystyried fel tîm archwilio sut a ble y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion posibl o dwyll. Fel rhan o'r drafodaeth hon, nodais botensial ar gyfer twyll wrth bostio cyfnodolion anarferol;
- cael dealltwriaeth o fframwaith awdurdod Prif Gwnstabl Dyfed Powys a Chronfa Bensiwn Heddlu Dyfed Powys yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoliadol eraill y mae Prif Gwnstabl Dyfed Powys yn gweithredu ynddynt, gan ganolbwyntio ar y cyfreithiau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau Prif Gwnstabl Dyfed Powys a Chronfa Bensiwn Heddlu Dyfed-Powys; a
- cael dealltwriaeth o berthnasoedd parti cysylltiedig.

Yn ogystal â'r uchod, roedd fy ngweithdrefnau i ymateb i risgiau a nodwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu'r datganiadau ariannol a phroffion i ddogfennau ategol i asesu cydymffurfiaeth â deddfau a rheoliadau perthnasol a drafodwyd uchod;

- holi rheolwyr, y Cydbwyllgor Archwilio a chynghorwyr cyfreithiol ynghylch ymgyfreitha a hawliadau gwirioneddol a posibl;
- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu; ac
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll trwy wrthdroi rheolaeth rheolaethau, profi priodoldeb cofnodion cyfnodolion ac addasiadau eraill; asesu a yw'r dyfarniadau a wnaed wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o ragfarn bosibl; a gwerthuso rhesymeg busnes unrhyw drafodion sylweddol sy'n anarferol neu y tu allan i gwrs busnes arferol.

Fe wnes i hefyd gyfleu deddfau a rheoliadau a nodwyd yn berthnasol a risgiau posibl i dwyll i'r holl dîm archwilio a pharhau i fod yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau drwy gydol yr archwiliad.

Mae'r graddau y mae fy ngweithdrefnau'n gallu canfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yn cael ei effeithio gan yr anhawster cynhenid wrth ganfod afreoleidd-dra, effeithiolrwydd rheolaethau Prif Gwnstabl Dyfed Powys a Chronfa Bensiwn Heddlu Dyfed-Powys, a natur, amseriad a maint y gweithdrefnau archwilio a gyflawnir.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd dros archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o adroddiad fy archwilydd.

Cyfrifoldebau archwilydd eraill

Rwy'n cyfathrebu â'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu ynghylch cwrpas ac amseriad arfaethedig yr archwiliad a chanfyddiadau archwilio sylweddol ymhlith materion eraill, gan gynnwys unrhyw ddiffygion sylweddol mewn rheolaeth fewnol a nodaf yn ystod fy archwiliad.

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Rwy'n ardystio fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Prif Gwnstabl Dyfed Powys a Chronfa Bensiwn Heddlu Dyfed Powys yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru
29 Tachwedd 2024

1 Cwr y Ddinas
Stryd Tyndall
Caerdydd
CF10 4BZ

Cyfrifoldeb y Prif Gwnstabl yw cynnal gwefan Prif Gwnstabl Heddlu Dyfed-Powys a sicrhau ei chywirdeb; nid yw'r gwaith a wneir gan archwilwyr yn cynnwys ystyried y materion hyn ac felly nid yw'r archwilwyr yn derbyn unrhyw gyfrifoldeb am unrhyw newidiadau a all fod wedi digwydd i'r datganiadau ariannol ers iddynt gael eu cyflwyno'n wreiddiol ar y wefan.

Datganiad incwm a gwariant cynhwysfawr

Mae'r datganiad hwn yn crynhoi'r adnoddau a gynhyrchwyd ac a ddefnyddiwyd i ddarparu gwasanaethau plismona a lleihau troseddau yn ystod y flwyddyn.

2022/23					2023/24		
Gwariant gros £'000	Incwm gros £'000	Gwariant net £'000	Datganiad incwm a gwariant cynhwysfawr	Nodiadau	Gwariant gros £'000	Incwm gros £'000	Gwariant net £'000
96,272	0	96,272	Tâl a phensiynau swyddogion heddlu *		77,301	0	77,301
3,536	0	3,536	Goramser swyddogion yr heddlu		3,253	0	3,253
43,975	0	43,975	Tâl a phensiynau staff yr heddlu *		38,216	0	38,216
237	0	237	Goramser staff yr heddlu		209	0	209
1,788	0	1,788	Costau eraill sy'n gysylltiedig â gweithwyr		2,693	0	2,693
4,200	0	4,200	Costau adeiladau		5,454	0	5,454
2,465	0	2,465	Costau trafndiaeth		2,402	0	2,402
11,861	0	11,861	Cyflenwadau a gwasanaethau		12,684	0	12,684
4,911	0	4,911	Gwasanaethau asiantaeth a chontract		6,434	0	6,434
3,956	0	3,956	Costau ariannu cyfalaf **		4,558	0	4,558
173,201	0	173,201	Cyfanswm cost gwasanaethau		153,204	0	153,204
46,974	0	46,974	Incwm a gwariant ariannu a buddsoddi	7	50,071	0	50,071
0	(220,175)	(220,175)	Costau comisiynu (trosglwyddo o fewn grŵp)		0	(203,275)	(203,275)
220,175	(220,175)	0	Gwarged/diffyg ar ddarpariaeth gwasanaethau		203,275	(203,275)	0
		(684,427)	(Enillion)/colledion actiwaraid ar asedau/rhwymedigaethau pensiwn				(50,804)
		684,427	Costau comisiynu (trosglwyddo o fewn grŵp)				50,804
		0	Cyfanswm incwm a gwariant cynhwysfawr				0

** I gynrychioli defnydd y prif gwnstabl o asedau'r comisiynydd heddlu a throseddu, mae'r prif gwnstabl yn derbyn taliadau sy'n cyfateb i'r ariannu cyfalaf a gafodd y comisiynydd heddlu a throseddu. Cydnabyddir y tâl hwn yn y datganiadau incwm a gwariant cynhwysfawr.

Mantolen

31 Mawrth 2023 £'000		Nodiadau	31 Mawrth 2024 £'000
1,075,364	Dyledwyr tymor hir	17	1,053,164
1,075,364	Asedau tymor hir		1,053,164
535	Rhestrau eiddo		640
1,805	Dyledwyr tymor byr	9	1,698
(2,340)	Trosglwyddo o fewn grŵp		(2,338)
0	Asedau cyfredol		0
(17,794)	Credydwyr tymor byr	10	(17,047)
17,794	Trosglwyddo o fewn grŵp		17,047
0	Rhwymedigaethau cyfredol		0
(1,075,364)	Rhwymedigaethau tymor hir eraill	17	(1,053,164)
(1,075,364)	Rhwymedigaethau tymor hir		(1,053,164)
0	Asedau/(rhwymedigaethau) net		0

Cronfa bensiwn yr heddlu

Prif gwnstabl 2022/23		Cyfrif cronfa	Prif gwnstabl 2023/24	
£'000	£'000		£'000	£'000
		Cyfraniadau derbyniadwy		
(15,058)		Cyfraniadau cyflogwr	(16,399)	
(905)		Incwm arall (cyfraniadau afiechyd cyflogwyr)	281	
(6,469)		Cyfraniadau swyddogion	(7,084)	
	(22,432)	Cyfraniadau derbyniadwy		(23,202)
	(708)	Trosglwyddiadau i mewn o gronfeydd pensiwn eraill		(528)
		Buddion sy'n daladwy		
31,547		Pensiynau	35,395	
7,523		Cyfnewidiadau a buddion ymddeol ar ffurf cyfandaliadau	5,640	
	39,070	Buddion sy'n daladwy		41,035
		Taliadau i'r rhai sy'n gadael ac ar gyfrif y rhai sy'n gadael		
40		Ad-daliadau cyfraniadau	53	
480		Taliadau treth cynllun yn talu	(41)	
	520	Taliadau i'r rhai sy'n gadael ac ar gyfrif y rhai sy'n gadael		12
	16,450	Swm net sy'n daladwy am y flwyddyn		17,317
(16,450)		Trosglwyddo o fewn grŵp	(17,317)	
	(16,450)	Cyfanswm y trosglwyddiadau o fewn grŵp		(17,317)
0	0	Cyfanswm		0

Prif gwnstabl 2022/23		Datganiad asedau net	Prif gwnstabl 2023/24	
£'000	£'000		£'000	£'000
		Asedau cyfredol		
	1,215	Dyledwr – balansau net sy'n ddyledus gan gronfa'r heddlu		255
	1,215	Asedau cyfredol		255
		Rhwymedigaethau cyfredol		
	(1,215)	Credydwyr – buddion sy'n daladwy i swyddogion sy'n ymddeol ddiwedd mis Mawrth a dalwyd ym mis Ebrill		(255)
	(1,215)	Rhwymedigaethau cyfredol		(255)
	0	Asedau net		0

Nodiadau i gyfrifon cronfa bensiwn yr heddlu

- Mae'r polisïau cyfrifyddu a ddilynwyd, a'r tybiaethau a wnaed ynghylch cyfrif pensiynau'r heddlu, yn unol â'r rhai a nodir yn Nodyn 1 – Polisïau Cyfrifo;
- Gweinyddir cynllun pensiwn yr heddlu gan Gyngor Sir Caerfyrddin o dan gytundeb lefel gwasanaeth;
- Nid oes unrhyw asedau buddsoddi yn y gronfa. Mae'r taliadau i mewn i'r gronfa bensiwn ac allan ohoni yn cael eu mantoli i ddim bob blwyddyn trwy dderbyn cyfraniadau ychwanegol o gronfa gyffredinol yr heddlu, sydd yn ei dro yn cael ei ad-dalu gan grant penodol gan y Swyddfa Gartref (grant atodol). Derbynnir y grant hwn gan y comisiynydd a'i drosglwyddo i'r prif gwnstabl ar ffurf trosglwyddiad o fewn grŵp; a
- Nid yw datganiadau ariannol y gronfa bensiwn yn ystyried rhwymedigaethau pensiwn yn y dyfodol ar ôl 31 Mawrth 2024. Fodd bynnag, cyflwynir y rhain ar y fantolen o dan 'rhwymedigaethau tymor hir eraill', gyda datgeliadau manwl yn Nodyn 17 – Cynlluniau pensiwn â buddion wedi'u diffinio.

Nodiadau i'r cyfrifon**1. Polisïau cyfrifyddu****Egwyddorion cyffredinol**

Mae'r datganiad cyfrifon yn crynhoi trafodion y grŵp ar gyfer blwyddyn ariannol 2023/24 a'r sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn ar 31 Mawrth 2024. Mae'n ofynnol i'r prif gwnstabl baratoi datganiad o gyfrifon blynyddol gan Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 fel y'u diwygiwyd, sy'n ei gwneud yn ofynnol iddynt gael eu paratoi yn unol ag arferion cyfrifyddu priodol. Mae'r arfer hwn yn cynnwys yn bennaf y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023/24, a gefnogir gan Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol.

Y confensiwn cyfrifyddu a fabwysiadwyd yn y datganiad o gyfrifon yw cost hanesyddol yn bennaf, wedi'i addasu drwy ailbricio rhai categorïau o asedau anghyfredol ac offerynnau ariannol.

Addasiadau cyfnod blaenorol, newidiadau mewn polisïau cyfrifo ac amcangyfrifon a gwallau

Gall addasiadau cyfnod blaenorol godi o ganlyniad i newid mewn polisïau cyfrifyddu neu i gywiro gwall perthnasol. Rhoddir cyfrif am newidiadau mewn amcangyfrifon cyfrifo yn rhagolygol, hy, yn y flwyddyn gyfredol ac yn y dyfodol y bydd y newid yn effeithio arnynt ac nid ydynt yn achosi addasiad cyfnod blaenorol.

Ni wneir newidiadau mewn polisïau cyfrifyddu oni bai bod hynny'n ofynnol gan arferion cyfrifyddu priodol neu lle mae'r newid yn darparu gwybodaeth fwy dibynadwy neu berthnasol am effaith trafodion, digwyddiadau ac amodau eraill ar y sefyllfa ariannol neu berfformiad ariannol. Lle gwneir newid, caiff ei gymhwyso'n ôl-weithredol (oni nodir yn wahanol) drwy addasu balansau agoriadol a symiau cymharol ar gyfer y cyfnod blaenorol fel pe bai'r polisi newydd wedi'i gymhwyso erioed.

Mae gwallau sylweddol a ddarganfyddir yn ffigurau cyfnod blaenorol yn cael eu cywiro'n ôl-weithredol trwy ddiwygio'r balansau agoriadol a symiau cymharol ar gyfer y cyfnod blaenorol.

Croniadau incwm a gwariant

Rhoddir cyfrif am weithgaredd yn y flwyddyn y mae'n digwydd, nid yn unig pan wneir taliadau arian parod. Yn benodol:

- Cofnodir cyflenwadau fel gwariant pan gânt eu defnyddio – lle mae bwlch rhwng y dyddiad y derbynnir cyflenwadau a'r dyddiad y'u defnyddir, cânt eu cario fel rhestrau eiddo ar y fantolen.
- Mae treuliau mewn perthynas â gwasanaethau a dderbynnir (gan gynnwys gwasanaethau a ddarperir gan weithwyr) yn cael eu cofnodi fel gwariant pan dderbynnir y gwasanaethau yn hytrach na phan wneir taliadau.
- Lle mae refeniw a gwariant wedi'u cydnabod ond nad oes arian parod wedi'i dderbyn na'i dalu, mae dyledwr neu gredydwr ar gyfer y swm perthnasol yn cael ei gofnodi yn y fantolen. Lle mae'n bosibl na fydd dyledion yn cael eu talu, caiff balans y dyledwyr ei nodi a chodir tâl ar refeniw am yr incwm na fydd o bosibl yn cael ei gasglu.

Gorbenion a gwasanaethau cymorth

Codir costau gorbenion a gwasanaethau cymorth ar segmentau gwasanaeth yn unol â threfniadau'r prif gwnstabl ar gyfer atebolrwydd a pherfformiad ariannol.

Eitemau eithriadol

Pan fo eitemau incwm a gwariant yn berthnasol, datgelir eu natur a'u swm ar wahân, naill ai ar wyneb y datganiad incwm a gwariant cynhwysfawr neu yn y nodiadau i'r cyfrifon, yn dibynnu ar ba mor arwyddocaol yw'r eitemau i ddeall perfformiad ariannol y prif gwnstabl.

Digwyddiadau ar ôl dyddiad y fantolen

Digwyddiadau ar ôl dyddiad y fantolen yw'r digwyddiadau hynny, ffafriol ac anffafriol, sy'n digwydd rhwng diwedd y cyfnod adrodd a'r dyddiad yr awdurdodir cyhoeddi'r datganiad o gyfrifon. Gellir nodi dau fath o ddigwyddiad:

- Y rhai sy'n darparu tystiolaeth o amodau a oedd yn bodoli ar ddiwedd y cyfnod adrodd – mae'r datganiad o gyfrifon yn cael ei addasu i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath.
- Y rhai sy'n arwydd o amodau a gododd ar ôl y cyfnod adrodd – nid yw'r datganiad o gyfrifon yn cael ei addasu i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath, ond lle byddai categori o ddigwyddiadau yn cael effaith sylweddol, datgelir yn y nodiadau natur y digwyddiadau a'u heffaith ariannol amcangyfrifedig.

Nid yw digwyddiadau sy'n digwydd ar ôl y dyddiad awdurdodi cyhoeddi yn cael eu hadlewyrchu yn y datganiad o gyfrifon.

Offerynnau ariannol

Rhwymedigaethau ariannol

Caiff y rhain eu mesur i ddechrau ar werth teg a chânt eu cario yn ôl eu cost wedi'i hamorteiddio.

Asedau ariannol

Mae'r asedau ariannol a ddelir gan y prif gwnstabl yn ystod y flwyddyn yn asedau ariannol sydd â thaliadau sefydlog neu y gellir eu pennu ac nad ydynt wedi'u dyfynnu mewn marchnad weithredol.

Trosi arian tramor

Lle bo'r prif gwnstabl wedi ymrwymo i drafodiad mewn arian tramor, caiff y trafodiad ei drosi i sterling ar y gyfradd gyfnewid sy'n gymwys ar y dyddiad y daeth y trafodiad i rym.

Rhestrau eiddo

Cynhwysir rhestrau eiddo yn y fantolen yn ôl pris cost cyfredol. Mae Safon Gyfrifyddu Ryngwladol (IAS) 2 yn nodi y dylid mesur rhestrau eiddo yn ôl y gost isaf a'r gwerth gwiredadwy net. Nid yw'r polisi felly yn cydymffurfio ag IAS 2, ond nid yw'r gwahaniaeth yn sylweddol.

Trefniadau ar y cyd – Cyfrifyddu am gyfuno trefniadau ar y cyd

Lle mae'r comisiynydd/prif gwnstabl wedi ymrwymo i drefniadau cydweithredol â chomisiynwyr a phrif gwnstablaid eraill, mae asesiad wedi'i wneud yn erbyn cyd-drefniant Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS) 11 i bennu'r driniaeth gyfrifyddu briodol. Mae IFRS 11 yn ei gwneud yn ofynnol i bob trefniant o'r fath gael ei ddosbarthu naill ai fel mentrau ar y cyd neu weithrediadau ar y cyd. Mae holl drefniadau o'r fath gan y comisiynydd/prif gwnstabl yn cael eu dosbarthu fel gweithrediadau ar y cyd lle mae gan y comisiynydd/prif gwnstabl hawl i'w cyfran deg o asedau a rhwymedigaethau'r cydweithrediad.

Ceir rhagor o fanylion o dan y nodyn Trefniadau Cydweithredol (Nodyn 11).

Buddion i weithwyr

Buddion taladwy yn ystod cyflogaeth

Buddion tymor byr cyflogaeth yw'r rhai sydd i'w setlo o fewn deuddeg mis i ddiwedd y flwyddyn. Maent yn cynnwys buddion megis cyflogau, gwyliau blynyddol â thâl ac absenoldeb salwch â thâl, bonysau a buddion anariannol (ee ceir) i weithwyr presennol ac fe'u cydnabyddir fel traul am wasanaethau yn y flwyddyn y mae'r gweithwyr yn rhoi gwasanaeth. Gwneir cronriad ar gyfer cost hawliau gwyliau (gan gynnwys amser o'r gwaith yn lle tâl a gwyliau hyblyg) a enillwyd gan weithwyr ond nas cymerwyd cyn diwedd y flwyddyn, y gall gweithwyr eu cario ymlaen i'r flwyddyn ariannol nesaf. Gwneir y cronriad ar gyfraddau cyflog sy'n gymwys yn y flwyddyn gyfrifo ganlynol, sef y cyfnod y mae'r gweithiwr yn cymryd y buddiant ynddo. Mae'r cronriad yn cael ei godi ar warged neu ddiffyg ar ddarpariaeth gwasanaethau, ond yna'n cael ei wrthdroi trwy'r datganiad symudiadau yn y cronfeydd wrth gefn fel bod buddion gwyliau yn cael eu codi ar refeniw yn y flwyddyn ariannol y mae'r absenoldeb gwyliau yn digwydd ynddi. Mae'r datganiad symudiad mewn cronfeydd wrth gefn wedi'i gynnwys yn y datganiad o gyfrifon grŵp.

Buddion terfynu

Mae buddion terfynu yn symiau sy'n daladwy o ganlyniad i benderfyniad gan y comisiynydd a'r prif gwnstabl i derfynu cyflogaeth swyddog cyn y dyddiad ymddeol arferol neu benderfyniad swyddog i dderbyn diswyddiad gwirfoddol.

Lle mae buddion terfynu yn cynnwys ychwanegiadau i bensiynau, mae darpariaethau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i falans y gronfa gyffredinol gael ei godi gyda'r swm sy'n daladwy gan y grŵp i'r gronfa bensiwn neu bensiynwr yn y flwyddyn, nid y swm a gyfrifir yn unol â'r safonau cyfrifo perthnasol. Yn y datganiad symudiadau yn y cronfeydd wrth gefn, mae angen dyraniadau i'r gronfa bensiwn ac ohoni i ddileu'r debydau a'r credydau tybiannol ar gyfer buddion terfynu pensiwn a rhoi debydau yn eu lle am yr arian a dalwyd i'r gronfa bensiwn a phensiynwyr ac unrhyw symiau o'r fath sy'n daladwy ond heb eu talu ar ddiwedd y flwyddyn.

Buddion ôl-gyflogaeth

Mae gan swyddogion yr heddlu a staff yr heddlu yr opsiwn o berthyn i un o ddau gynllun pensiwn ar wahân sy'n berthnasol iddynt:

- Cynllun pensiwn swyddogion yr heddlu, a weinyddir drwy gronfa bensiwn yr heddlu.
- Cynllun pensiynau llywodraeth leol a weinyddir gan Gyngor Sir Caerfyrddin.

Mae'r ddau gynllun yn darparu buddion wedi'u diffinio i aelodau (cyfandaliadau ymddeol a phensiynau), a enillwyd wrth i weithwyr weithio i'r grŵp.

Mae'r cynllun pensiwn hwn i swyddogion yr heddlu "heb ei ariannu" sy'n golygu na chaiff unrhyw asedau buddsoddi eu cronni i dalu pensiynau a buddion eraill yn y dyfodol, ac felly nid oes unrhyw ddarpariaeth i fodloni'r rhwymedigaeth i dalu buddion yn y dyfodol wedi'i chynnwys yn y fantolen. Mae rhwymedigaethau'r cynllun llywodraeth leol sydd i'w priodoli i'r grŵp yn cael eu cynnwys yn y fantolen ar sail actiwaraid gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau – hy asesiad o'r taliadau yn y dyfodol a wneir mewn perthynas â buddion ymddeol a enillwyd hyd yma gan weithwyr, yn seiliedig ar ragdybiaethau ynghylch cyfraddau marwolaethau, cyfraddau trosiant gweithwyr ac ati a rhagamcaniadau o enillion ar gyfer gweithwyr presennol.

Buddion yn ôl disgrisiwn

Mae gan y comisiynydd a'r prif gwnstabl hefyd bwerau cyfyngedig i wneud dyfarniadau yn ôl disgrisiwn o fuddion ymddeol yn achos ymddeoliadau cynnar. Mae unrhyw rwymedigaethau yr amcangyfrifir eu bod yn codi o ganlyniad i ddyfarniad i unrhyw aelod o staff yn cael eu cronni ym mlwyddyn y penderfyniad i wneud y dyfarniad a chyfrifir amdanynt gan ddefnyddio'r un polisiau â'r cynllun pensiwn llywodraeth leol.

Prydlesau

Codir costau ar y datganiad incwm a gwariant cynhwysfawr dros oes y brydles.

Treth ar werth (TAW)

Mae TAW sy'n daladwy wedi'i chynnwys fel traul dim ond i'r graddau nad yw'r grŵp yn gallu ei hadennill oddi wrth Gyllid a Thollau Ei Fawrhydi. Nid yw'r TAW sy'n dderbyniadwy wedi'i gynnwys mewn incwm.

2. Addasiadau cyfnod blaenorol

Nid oes unrhyw addasiadau cyfnod blaenorol sy'n effeithio ar ddatganiad cyfrifon y prif gwnstabl ar gyfer 2023/24.

3. Safonau cyfrifyddu wedi'u cyhoeddi ond heb eu mabwysiadu eto

Mae'r cod yn ei gwneud yn ofynnol i'r prif gwnstabl ddatgelu gwybodaeth sy'n ymwneud ag effaith newid cyfrifyddu a fydd yn ofynnol gan safon cyfrifyddu newydd sydd wedi'i chyhoeddi ond nad yw wedi'i mabwysiadu eto gan y cod. Y safonau a gyflwynwyd gan god 2024/25 lle mae angen datgeliadau yn natganiadau ariannol 2023/24, yn unol â gofynion paragraff 3.3.4.3 o'r cod, yw:

- ***Prydlesau IFRS16*** - a gyhoeddwyd ym mis Ionawr 2016 (ond dim ond ar gyfer yr awdurdodau lleol hynny nad ydynt wedi penderfynu gweithredu IFRS 16 yn wirfoddol yn y flwyddyn 2023/24). Bydd y comisiynydd heddlu a throseddu yn mabwysiadu IFRS 16 o 1 Ebrill 2024 (2024/25). Ni fydd gofyniad yn 2024/25 i ailddatgan ffigurau cymharol 2023/24 yn y datganiad incwm a gwariant cynhwysfawr, y datganiad symudiad mewn cronfeydd wrth gefn a nodiadau i'r cyfrifon.

IAS17 yw'r safon gyfrifo gyfredol ar gyfer prydlesau, sy'n cwmpasu'r driniaeth gyfrifo ar gyfer prydlesi gweithredu a chyllid. Bydd IFRS16 yn disodli IAS17. Ar gyfer pob trefniant sy'n bodloni diffiniad y cod; bydd contract, neu ran o gontract, sy'n cyfleu'r hawl i ddefnyddio ased (yr ased gwaelodol) am gyfnod o amser yn cael ei nodi fel les o dan y safon gyfrifo newydd IFRS16.

Mae IFRS16 yn cydnabod y brydles fel ased â hawl i'w ddefnyddio a bydd yn gweld hynny'n cael ei symud i'r fantolen gyda rhwymedigaeth brydles gyfatebol. I bob pwrpas, nid yw cyfrifyddu lesydd wedi newid.

Mae'r comisiynydd heddlu a throseddu wedi cynnal asesiad i nodi prydlesau sydd gan yr heddlu ar draws pob adran. Mae'r adolygiad wedi dod i'r casgliad na fydd gofynion y safon newydd yn cael effaith sylweddol ar yr wybodaeth a ddarperir yn y datganiadau ariannol pan gaiff ei mabwysiadu.

- Dosbarthiad rhwymedigaethau fel cyfredol neu anghyfredol (diwygiadau i IAS1) - cyhoeddwyd ym mis Ionawr 2020;
- Atebolrwydd prydles mewn gwerthiant ac adles (diwygiadau i IFRS16) - cyhoeddwyd ym mis Medi 2022;
- Rhwymedigaethau anghyfredol gyda chyfamodau (diwygiadau i IAS1) - cyhoeddwyd ym mis Hydref 2022;
- Diwygio trethi rhyngwladol: Rheol model colofn dau (diwygiadau i IAS12) - cyhoeddwyd ym mis Mai 2023;
- Trefniadau cyllid cyflenwyr (diwygiadau i IAS7 ac IFRS7) - cyhoeddwyd ym mis Mai 2023.

Rhagwelir na fydd y newidiadau uchod yn cael unrhyw effaith ar y datganiadau ariannol cyfredol. Wrth lunio'r datganiadau ariannol ar gyfer 2024/25, bydd effaith y newidiadau yn cael eu hailasesu ac os bydd angen, bydd y ffigurau cymharol yn cael eu hailddatgan.

4. Dyfarniadau hollbwysig wrth gymhwyso polisiau cyfrifyddu

Mae lefel uchel o ansicrwydd yn parhau ynghylch lefelau ariannu Comisiynydd Heddlu a Throseddu Dyfed-Powys yn y dyfodol. Mae'r Swyddfa Gartref yn parhau â'u gwaith ar adolygiad fformiwla ariannu'r heddlu a ddefnyddir i ddyrannu adnoddau ymhlith cyrff plismona yng Nghymru a Lloegr, mae amserlenni'n parhau i fod yn aneglur, ac mae hyn yn parhau i fod yn risg. Bydd y materion hyn yn cymryd peth amser i grisialu o ran effaith leol a hefyd o fewn y dirwedd economaidd a gwleidyddol ehangach a chânt eu hadolygu a'u monitro fel rhan o waith parhaus ar y cynllun ariannol tymor canolig. Mae'r comisiynydd wedi penderfynu nad yw'r ansicrwydd hwn wedi'i ddiffinio'n ddigonol eto i roi syniad p'un a allai amharu ar asedau, o ganlyniad i'r angen i gau cyfleusterau, neu'r angen i leihau lefel y gwasanaeth a ddarperir.

5. Tybiaethau a ffynonellau mawr eraill o ansicrwydd amcangyfrif

Mae'r datganiad o gyfrifon yn cynnwys ffigurau amcangyfrifedig sy'n seiliedig ar ragdybiaethau a wnaed gan y prif gwnstabl am y dyfodol, neu ffigurau sydd fel arall yn ansicr. Gwneir amcangyfrifon gan ystyried profiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, oherwydd na ellir pennu balansau gyda sicrwydd, gallai'r canlyniadau gwirioneddol fod yn sylweddol wahanol i'r tybiaethau a'r amcangyfrifon.

Mae'r eitemau ym mantolen y prif gwnstabl ar 31 Mawrth 2024 y mae risg sylweddol y bydd angen addasiad perthnasol ar eu cyfer yn y flwyddyn ariannol i ddod fel a ganlyn:

Eitem	Ansicrwydd	Effaith os bydd canlyniadau gwirioneddol yn wahanol i dybiaethau
Atebolrwydd pensiynau	Mae amcangyfrif y rhwymedigaeth net i dalu pensiynau yn dibynnu ar nifer o ddyfarniadau cymhleth sy'n ymwneud â'r gyfradd ddisgownt a ddefnyddir, y gyfradd y rhagwelir y bydd cyflogau'n cynyddu, newidiadau mewn oedrannau ymddeol, cyfraddau marwolaethau ac adenillion disgwylidiedig ar asedau'r gronfa pensiwn. Cyflogir cwmni o actiwariaid ymgynghorol i ddarparu cyngor arbenigol ar y tybiaethau i'w cymhwyso.	Gellir mesur effeithiau newidiadau mewn atebolrwydd pensiwn net mewn tybiaethau unigol. Er enghraifft, byddai cynnydd o 0.25% yn y dyfarniad cyflog ar gyfer cynllun pensiwn swyddogion yr heddlu yn arwain at gynnydd yn yr atebolrwydd pensiwn o £1,053 miliwn i £1,064 miliwn.

6. Digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd

Awdurdodwyd y datganiad cyfrifon drafft i'w gyhoeddi gan y prif swyddog ariannol ar 28 Mehefin 2024.

Ni fu unrhyw ddigwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd a fyddai'n effeithio ar sefyllfa ariannol y prif gwnstabl ar gyfer 2023/24.

7. Incwm a gwariant ariannu a buddsoddi

Mae'r llinell hon yn cynnwys eitemau corfforaethol o incwm a gwariant sy'n deillio o ymwneud ag offerynnau ariannol a thrafodion tebyg yn ymwneud â llog.

2022/23 £'000		Nodiadau	2023/24 £'000
46,974	Cost llog pensiynau ac adenillion disgwylidig ar asedau pensiwn	17	50,071
46,974	Cyfanswm		50,071

8. Offerynnau ariannol

Mae offeryn ariannol yn contract sy'n arwain at ased ariannol un endid a rhwymedigaeth ariannol neu offeryn ecwiti endid arall. Nid yw trafodion digyfnewid, megis y rhai sy'n ymwneud â threthi a grantiau'r llywodraeth, yn arwain at offerynnau ariannol.

Rhwymedigaethau ariannol

Mae rhwymedigaeth ariannol yn ymrwymiad i drosglwyddo buddion economaidd a reolir gan y prif gwnstabl a gellir ei gynrychioli gan rwymedigaeth gytundebol i ddarparu arian parod neu asedau ariannol. Mae hefyd yn rhwymedigaeth i gyfnewid asedau a rhwymedigaethau ariannol ag endid arall a allai fod yn anffafriol i'r prif gwnstabl.

Asedau ariannol

Mae ased ariannol yn hawl i fuddion economaidd yn y dyfodol a reolir gan y prif gwnstabl a gynrychiolir gan arian parod neu offerynnau eraill. Mae hefyd yn hawl cytundebol i dderbyn arian parod neu ased ariannol arall.

Offerynnau ariannol – balansau

Mae'r asedau a'r rhwymedigaethau ariannol yn y fantolen yn cael eu dadansoddi ar draws y categorïau canlynol:

	Tymor hir		Presennol	
	31 Mawrth 2023 £'000	31 Mawrth 2024 £'000	31 Mawrth 2023 £'000	31 Mawrth 2024 £'000
Credydwyr	0	0	(17,794)	(17,047)
Cyfanswm y rhwymedigaethau ariannol	0	0	(17,794)	(17,047)
Dyledwyr	0	0	1,805	1,698
Cyfanswm yr asedau ariannol	0	0	1,805	1,698

Bydd trosglwyddiad o fewn grŵp yn digwydd o gyfrifon y prif gwnstabl i gyfrifon y comisiynydd yn seiliedig ar y sefyllfa ased gyfredol net gan na all y prif gwnstabl ddal balansau arian parod.

Enillion a cholledion

Nid oes unrhyw enillion a cholledion wedi'u cydnabod yn y datganiad incwm a gwariant cynhwysfawr mewn perthynas ag offerynnau ariannol.

Gwerthoedd teg

Mae rhwymedigaethau ariannol tymor hir y prif gwnstabl yn cael eu cario ar y fantolen ar gost wedi'i hamorteiddio.

Mae cod ymarfer 2010 yn ei gwneud yn ofynnol i werthoedd teg yr asedau a'r rhwymedigaethau hyn gael eu datgelu at ddibenion cymharu. Diffinnir gwerth teg yn y Safon Adrodd Ariannol Rhyngwladol IFRS13 fel y swm y gellid cyfnewid ased amdano, neu setlo rhwymedigaeth, rhwng partiön parod gwybodus mewn trafodiad hyd braich. Gwerth teg offeryn ariannol ar gydnabyddiaeth gychwynnol yw pris y trafodiad yn gyffredinol.

Ni fu unrhyw newid yn y dechneg brisio a ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn.

Swm sy'n cael ei gario ymlaen 31 Mawrth 2023 £'000	Gwerth teg 31 Mawrth 2023 £'000		Swm sy'n cael ei gario ymlaen 31 Mawrth 2024 £'000	Gwerth teg 31 Mawrth 2024 £'000
		Rhwymedigaethau ariannol		
(17,794)	(17,794)	Credydwy	(17,047)	(17,047)
(17,794)	(17,794)	Cyfanswm y rhwymedigaethau ariannol	(17,047)	(17,047)
		Asedau ariannol		
1,805	1,805	Dyledwyr	1,698	1,698
1,805	1,805	Cyfanswm yr asedau ariannol	1,698	1,698

Rhwymedigaethau ariannol

Ar gyfer credydwy, mae'r gwerth cario wedi'i ddefnyddio fel brasamcan rhesymol o werth teg felly mae'r gwerth teg ar ddyddiad y fantolen yr un â'r swm sy'n cael ei gario ymlaen.

Asedau ariannol

Ar gyfer dyledwyr, mae'r gwerth cario wedi'i ddefnyddio fel brasamcan rhesymol o werth teg felly mae'r gwerth teg ar ddyddiad y fantolen yr un â'r swm sy'n cael ei gario ymlaen.

9. Dyledwyr Tymor Byr

31 Mawrth 2023 £'000		31 Mawrth 2024 £'000
1,431	Rhagdaliadau	1,697
374	Symiau derbyniadwy eraill	1
1,805	Cyfanswm	1,698

10. Credydwyr tymor byr

31 Mawrth 2023 £'000		31 Mawrth 2024 £'000
(5,452)	Symiau taladwy drwy fasnach	(3,026)
(12,342)	Symiau taladwy eraill	(14,021)
(17,794)	Cyfanswm	(17,047)

11. Trefniadau cydweithredol

Mae gan heddluoedd Cymru hanes hir a llwyddiannus o gydweithio i ddatblygu meysydd plismona arbenigol. Roedd hyn yn cynnwys y rhai a oedd o dan gylch gorchwyl Cyd-bwyllgor Awdurdodau Heddlu Cymru gynt. Bydd cydweithredu yn y dyfodol yn cael ei ysgogi gan yr angen i fodloni'r gofyniad plismona strategol a chan ganlyniadau'r asesiad strategol rhanbarthol o fygythiadau, risgiau a niwed i ranbarth de Cymru.

Bydd comisiynydd heddlu a throseddu pob heddlu yn gyfrifol am sicrhau bod y gofyniad plismona strategol yn cael ei fodloni. Fel rhan o hyn, bydd y comisiynydd yn ceisio gweithio ar y cyd â chomisiynwyr a heddluoedd eraill i ddarparu'r gwasanaeth mwyaf effeithiol posibl. Rheoleiddir cytundebau o'r fath gan adran 22A o Ddeddf yr Heddlu 1996, fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011.

Mae'r gwasanaethau cydweithredol a'u cyllid yn parhau o dan drefniadau llywodraethu diwygiedig y comisiynydd a'r heddlu. Mae'r rhain i bob pwrpas yn cael eu hystyried yn 'gyllidebau cyfun' gyda chytundebau ar gyfer cyfraniadau ariannu yn cael eu gwneud a'u hamrywio o bryd i'w gilydd, gyda chefnogaeth rhai grantiau penodol gan y llywodraeth. Caiff y cyllidebau cyfun eu cynnal i bob pwrpas gan Gomisiynydd yr Heddlu a Throseddu a Phrif Gwnstabl Heddlu De Cymru ar ran y pedwar heddlu yng Nghymru.

Cyfanswm costau'r tîm cydweithredol yn 2023/24 oedd £422,000 (2022/23 £198,000) a chyfraniad Heddlu Dyfed-Powys at y costau hyn oedd £109,000 yn 2023/24 (2022/23 £49,000).

Isod cyflwynir incwm a gwariant prif weithgareddau'r unedau cydweithredol ynghyd â'r cyfraniadau cyllid a wnaed gan bob heddlu sy'n cymryd rhan.

Wedi'i gynnwys mewn polisiâu cyfrifyddu o dan drefniadau cydweithredol mae esboniad o'r gofynion cyfrifyddu ar gyfer gweithrediadau ar y cyd. Mae IFRS11, cyfrifyddu ar gyfer trefniadau ar y cyd, yn ei gwneud yn ofynnol i incwm a gwariant fod yn destun triniaeth gyfrifo wahanol i'r hyn a gafwyd mewn gwirionedd. Yn unol â hynny, mae gwariant yn y datganiad incwm a gwariant cynhwysfawr wedi cynyddu o £2,506,000 (2022/23: £1,311,000) ac incwm/grantiau wedi cynyddu £2,503,000 (2022/23: £1,675,000); cynnydd net mewn gwariant o £3,000 (2022/23: gostyngiad o £364,000). Mae'r cynnydd net hwn wedi'i wrthdroi yn y datganiad symudiad mewn cronfeydd wrth gefn yn y cyfrifon grŵp heb unrhyw effaith ar falans cronfa'r heddlu.

Mae asedau, dyledwyr a chredydwyr mewn perthynas â'r trefniadau wedi aros ym mantolenni'r heddluoedd ar sail perthnasedd.

** Mae Heddlu Gogledd Cymru yn seilio ei gostau swyddogion diogelu dynodedig ar incwm a gwariant yn hytrach na dyraniad yn seiliedig ar boblogaeth Cymru. Nid ydynt wedi'u cynnwys yn y tasglu rhanbarthol, sy'n gweithredu yn heddluoedd de Cymru. Ar gyfer yr Uned Troseddau Cyfundrefnol Ranbarthol, mae Heddlu Gogledd Cymru yn cyfrannu at ranbarth gogledd-orllewin Lloegr a gogledd Cymru.*

Roedd y datganiadau gwariant ac incwm ar gyfer 2023/24 ar gyfer y prif drefniadau cydweithio fel a ganlyn:

Dosbarthiad gwasanaeth	Uned cuddwybodaeth gwrthderfysgaeth/adran arbennig	Cynghorwyr arbenigol gwrthderfysgaeth	Porth gwrthderfysgaeth/ diogelwch penodol	Uned troseddau cyfundrefnol ranbarthol	Tasglu rhanbarthol	Cyd-uned arfau saethu	Cyfanswm
	Plismona cenedlaethol	Plismona cenedlaethol	Plismona cenedlaethol	Cuddwybodaeth Ymchwilio	Cuddwybodaeth	Gweithrediadau arbenigol	
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwariant ar gyflogau	9,241	627	3,697	11,642	1,663	14,666	41,536
Gwariant nad ydyw'n ymwneud â chyflogau	2,314	64	529	2,338	560	2,374	8,179
Gwariant gros	11,555	691	4,226	13,980	2,223	17,040	49,715
Incwm grant penodol	(11,492)	(691)	(4,226)	(7,316)	0	(1,336)	(25,061)
Incwm	(63)	0	0	(116)	(29)	(844)	(1,052)
Cyfanswm incwm a grantiau	(11,555)	(691)	(4,226)	(7,432)	(29)	(2,180)	(26,113)
(Gwarged) neu ddiffyg - i'w ariannu o gyfraniadau'r heddlu fel a ganlyn	0	0	0	6,548	2,194	14,860	23,602
Cyfraniadau'r heddlu (net)							
Dyfed-Powys	0	0	0	(1,332)	(446)	(4,458)	(6,236)
Gwent	0	0	0	(1,701)	(570)	(2,972)	(5,243)
De Cymru	0	0	0	(3,515)	(1,178)	(7,430)	(12,123)
Cyfanswm cyfraniadau'r heddlu	0	0	0	(6,548)	(2,194)	(14,860)	(23,602)

Roedd cyfraniad pob heddlu tuag at wariant ac incwm ar gyfer 2023/24 fel a ganlyn:

Dosbarthiad gwasanaeth a sail dosraniad y cytunwyd arni	Uned cudd-wybodaeth gwrthderfysgaeth/adran arbennig	Cynghorwyr arbenigol gwrthderfysgaeth	Porth gwrthderfysgaeth/diogelwch penodol	Uned troseddau cyfundrefnol ranbarthol	Tasglu rhanbarthol	Cyd-uned arfau saethu	Cyfanswm £'000
	Plismona Cenedlaethol (Poblogaeth – sail budd cenedlaethol) £'000	Plismona Cenedlaethol (Poblogaeth – sail budd cenedlaethol) £'000	Plismona Cenedlaethol (Poblogaeth – sail budd cenedlaethol) £'000	Cudd-wybodaeth/ Ymchwilio (Poblogaeth – sail budd cenedlaethol) £'000	Cudd-wybodaeth (cyfraniad ariannol cytunedig – darpariaeth leol) £'000	Gweithrediadau arbenigol (cyfraniad ariannol cytunedig – darpariaeth leol) £'000	
Dyfed-Powys	1,915	115	430	2,969	452	5,112	10,993
Gwent	2,182	131	490	3,384	577	3,408	10,172
Gogledd Cymru*	2,539	152	2,202	0	0	0	4,893
De Cymru	4,919	293	1,104	7,627	1,194	8,520	23,657
Gwariant gros	11,555	691	4,226	13,980	2,223	17,040	49,715
Dyfed-Powys	(1,915)	(115)	(430)	(1,579)	(6)	(654)	(4,699)
Gwent	(2,182)	(131)	(490)	(1,799)	(7)	(436)	(5,045)
Gogledd Cymru*	(2,539)	(152)	(2,202)	0	0	0	(4,893)
De Cymru	(4,919)	(293)	(1,104)	(4,054)	(16)	(1,090)	(11,476)
Cyfanswm incwm a grantiau	(11,555)	(691)	(4,226)	(7,432)	(29)	(2,180)	(26,113)

Mae'r datganiadau gwariant ac incwm ar gyfer 2022/23 ar gyfer y prif drefniadau cydweithredol fel a ganlyn:

Dosbarthiad gwasanaeth	Uned cudd-wybodaeth gwrth-derfysgaeth	Cynghorwyr arbenigol gwrth-derfysgaeth	Porth gwrth-derfysgaeth/diogelwch penodol	Uned troseddau cyfundrefnol ranbarthol	Tasglu rhanbarthol	Cyd-uned arfau saethu	Cyfanswm £'000
	Plismona cenedlaethol £'000	Plismona cenedlaethol £'000	Plismona cenedlaethol £'000	Cudd-wybodaeth Ymchwilio £'000	Cudd-wybodaeth £'000	Gweithrediadau arbenigol £'000	
Gwariant ar gyflogau	9,233	551	3,661	9,046	1,840	14,466	38,797
Gwariant nad ydyw'n ymwneud â chyflogau	1,468	43	441	1,893	510	1,751	6,106
Gwariant gros	10,701	594	4,102	10,939	2,350	16,217	44,903
Incwm grant penodol	(10,689)	(594)	(4,102)	(5,804)	0	(1,493)	(22,682)
Incwm	(12)	0	0	0	(42)	(671)	(725)
Cyfanswm incwm a grantiau	(10,701)	(594)	(4,102)	(5,804)	(42)	(2,164)	(23,407)
(Gwarged) neu ddiffyg - i'w ariannu o gyfraniadau'r heddlu fel a ganlyn	0	0	0	5,135	2,308	14,053	21,496
Cyfraniadau'r heddlu (net)							
Dyfed-Powys	0	0	0	(1,044)	(469)	(4,216)	(5,729)
Gwent	0	0	0	(1,333)	(599)	(2,811)	(4,743)
De Cymru	0	0	0	(2,758)	(1,240)	(7,026)	(11,024)
Cyfanswm cyfraniadau'r heddlu	0	0	0	(5,135)	(2,308)	(14,053)	(21,496)

Mae cyfraniad pob heddlu tuag at wariant ac incwm ar gyfer 2022/23 fel a ganlyn:

Dosbarthiad gwasanaeth a sail dosraniad y cytunwyd arni	Uned cudd-wybodaeth gwrthderfysgaeth	Cynghorwyr arbenigol gwrthderfysgaeth	Porth gwrthderfysgaeth/diogelwch penodol	Uned troseddau cyfundrefnol ranbarthol	Tasglu rhanbarthol	Cyd-uned arfau saethu	Cyfanswm £'000
	Plismona Cenedlaethol (Poblogaeth – sail budd cenedlaethol) £'000	Plismona Cenedlaethol (Poblogaeth – sail budd cenedlaethol) £'000	Plismona Cenedlaethol (Poblogaeth – sail budd cenedlaethol) £'000	Cudd-wybodaeth/Ymchwilio (Poblogaeth – sail budd cenedlaethol) £'000	Cudd-wybodaeth (cyfraniad ariannol cytunedig – darpariaeth leol) £'000	Gweithrediadau arbenigol (cyfraniad ariannol cytunedig – darpariaeth leol) £'000	
Dyfed-Powys	1,778	99	425	2,334	478	4,865	9,979
Gwent	2,027	113	484	2,661	610	3,243	9,138
Gogledd Cymru*	2,368	131	2,113	0	0	0	4,612
De Cymru	4,528	251	1,080	5,944	1,262	8,109	21,174
Gwariant gros	10,701	594	4,102	10,939	2,350	16,217	44,903
Dyfed-Powys	(1,778)	(99)	(425)	(1,244)	(9)	(649)	(4,204)
Gwent	(2,027)	(113)	(484)	(1,402)	(11)	(433)	(4,470)
Gogledd Cymru*	(2,368)	(131)	(2,113)	0	0	0	(4,612)
De Cymru	(4,528)	(251)	(1,080)	(3,158)	(22)	(1,082)	(10,121)
Cyfanswm incwm a grantiau	(10,701)	(594)	(4,102)	(5,804)	(42)	(2,164)	(23,407)

12. Cydnabyddiaeth ariannol swyddogion

Uwch-weithwyr – roedd y gydnabyddiaeth a dalwyd i uwch-weithwyr y prif gwnstabl yn 2023/24 fel a ganlyn:

	Blwyddyn	O	I	Cyflog cyfwerth ag amser llawn ar 31.03.24 neu'r dyddiad gorffen £	Cyflog gwirioneddol, gan gynnwys lwfansau £	Buddion mewn nwyddau neu wasanaethau - ceir ar brydles £	Buddion mewn nwyddau neu wasanaethau - adleoli a rhent £	Talu yn lle rhybudd / taliad ymadael £	Cyfanswm y gydnabyddiaeth heb gynnwys cyfraniadau pensiwn £	Cyfraniadau pensiwn £	Cyfanswm y gydnabyddiaeth gan gynnwys cyfraniadau pensiwn £
Prif gwnstabl	2023/24	01/04/2023	31/03/2024	174,633	169,873	0	0	0	169,873	52,661	222,534
Dirprwy brif gwnstabl *	2023/24	01/04/2023	11/12/2023	133,248	90,885	5,312	0	0	96,197	27,633	123,830
Dirprwy brif gwnstabl dros dro **	2023/24	04/06/2023	31/03/2024	133,248	110,209	7,411	0	0	117,620	33,578	151,198
Prif gwnstabl cynorthwyol	2023/24	16/07/2023	31/03/2024	122,307	81,401	3,225	0	0	84,626	25,175	109,801
Prif gwnstabl cynorthwyol dros dro (A)	2023/24	01/04/2023	15/07/2023	107,502	31,210	1,190	0	0	32,400	9,675	42,075
Prif gwnstabl cynorthwyol dros dro (B)	2023/24	01/04/2023	03/06/2023	114,306	20,364	1,564	0	0	21,928	6,201	28,129
Cyfarwyddwr cyllid/prif swyddog ariannol y prif gwnstabl	2023/24	01/04/2023	31/03/2024	103,134	100,357	0	0	0	100,357	16,860	117,217
		07/08/2023	31/03/2024	86,934	56,125	0	0	0	56,125	9,429	65,554
Cyfanswm 2023/24					660,424	18,702	0	0	679,126	181,212	860,338

*ar 20 Mawrth 2023, dechreuodd y dirprwy brif gwnstabl ar secondiad gyda Phrifysgol De Cymru yn swydd Rheolwr Rhaglen – Ymchwil ac Arloesi HYDRA. Ni dderbyniwyd unrhyw incwm ar gyfer y secondiad hwn.

Darperir cerbydau i'r prif gwnstabl a'r dirprwy brif gwnstabl, fodd bynnag nid oes unrhyw rwymedigaeth i dalu treth incwm mewn perthynas â'r budd gan fod y ddau swyddog hyn ar alwad drwy'r amser. Mae hyn yn unol ag adran 248A o'r Ddeddf Treth Incwm (Enillion a Phensiynau), sy'n datgan: "1) Mae'r adran hon yn gymwys pan fo a) cerbyd brys ar gael i unigolyn a gyflogir mewn gwasanaeth brys at ddefnydd preifat yr unigolyn a b) os yw'r telerau ar gyfer ei roi ar gael yn gwahardd ei ddefnydd preifat ac eithrio pan fo'r unigolyn yn gweithio ar alwad neu'n cymryd rhan mewn cymudo ar alwad ac c) nad yw'r unigolyn yn gwneud defnydd preifat ohono ac eithrio o dan amgylchiadau o'r fath, 2) Nid oes atebolrwydd i dreth incwm yn codi yn rhinwedd pennod 6 neu 10 neu ran 3 (buddion trethadwy: ceir, faniau ac ati ac atebolrwydd gweddilliol i dâl) mewn perthynas â'r buddion."

Uwch-weithwyr – Roedd y tâl a dalwyd i uwch-weithwyr y prif gwnstabl yn 2022/23 fel a ganlyn:

	Blwyddyn	O	I	Cyflog cyfwerth ag amser llawn ar 31.03.23 neu'r dyddiad gorffen £	Cyflog gwirioneddol, gan gynnwys lwfansau £	Buddion mewn nwyddau neu wasanaethau - ceir ar brydles £	Buddion mewn nwyddau neu wasanaethau - adleoli a rhent £	Talu yn lle rhybudd / taliad ymadael £	Cyfanswm y gydnabyddiaeth heb gynnwys cyfraniadau pensiwn £	Cyfraniadau pensiwn £	Cyfanswm y gydnabyddiaeth gan gynnwys cyfraniadau pensiwn £
Prif gwnstabl	2022/23	01/04/2022	31/03/2023	163,208	162,336	0	0	0	162,336	50,324	212,660
Dirprwy brif gwnstabl*	2022/23	01/04/2022	19/03/2023	124,530	126,245	0	0	0	126,245	41,412	167,657
Prif gwnstabl cynorthwyol	2022/23	01/04/2022	20/08/2022	119,220	46,150	0	0	0	46,150	14,306	60,456
Prif gwnstabl cynorthwyol dros dro (A)	2022/23	05/03/2023	31/03/2023	107,622	7,803	6,099	0	0	13,902	2,419	16,321
Prif gwnstabl cynorthwyol dros dro (B)	2022/23	10/07/2022	31/03/2023	114,306	84,314	4,800	0	0	89,114	25,635	114,749
Cyfarwyddwr cyllid/prif swyddog ariannol y prif gwnstabl	2022/23	01/04/2022	31/03/2023	96,468	96,468	0	0	0	96,468	17,171	113,639
Cyfanswm 2022/23					523,316	10,899	0	0	534,215	151,267	685,482

Nodyn 1: Darperir cerbydau i'r prif gwnstabl a'r dirprwy brif gwnstabl, fodd bynnag nid oes unrhyw rwymedigaeth i dalu treth incwm mewn perthynas â'r budd gan fod y ddau swyddog hyn ar alwad drwy'r amser. Mae hyn yn unol ag adran 248A o'r Ddeddf Treth Incwm (Enillion a Phensiynau), sy'n datgan: "1) Mae'r adran hon yn gymwys pan fo a) cerbyd brys ar gael i unigolyn a gyflogir mewn gwasanaeth brys at ddefnydd preifat yr unigolyn a b) bod y telerau ar gyfer ei roi ar gael yn gwahardd ei ddefnydd preifat ac eithrio pan fo'r unigolyn yn gweithio ar alwad neu'n cymryd rhan mewn cymudo ar alwad ac c) nad yw'r unigolyn yn gwneud defnydd preifat ohono ac eithrio o dan amgylchiadau o'r fath, 2) Nid oes atebolrwydd i dreth incwm yn codi yn rhinwedd pennod 6 neu 10 neu ran 3 (buddion trethadwy: ceir, faniau ac ati ac atebolrwydd gweddilliol i dâl) mewn perthynas â'r buddion."

Gweithwyr eraill (ac eithrio uwch-swyddogion – wedi'u rhestru uchod)

Talwyd y symiau canlynol i weithwyr eraill y prif gwnstabl sy'n derbyn mwy na £60,000 o gydnabyddiaeth am y flwyddyn (ac eithrio cyfraniadau pensiwn y cyflogwr):

2022/23 Nifer y gweithwyr		2023/24 Nifer y gweithwyr
39*	£60,000 - £64,999	71
10	£65,000 - £69,999	23
2	£70,000 - £74,999	7
5	£75,000 - £79,999	3
5	£80,000 - £84,999**	4
2	£85,000 - £89,999	0
5	£90,000 - £94,999**	6
0	£95,000 - £99,999	6
1	£100,000-£104,999	2
0	£105,000-£109,999	0
0	£110,000-£114,999	2
0	£115,000-£119,999	0
0	£120,000-£124,999	0
0	£125,000-£129,999	0

*Bu un gweithiwr yn gweithio oriau rhan amser yn ystod y flwyddyn ond mae pro rata ei gyflog wedi'i gyfrifo i gyfwerth ag amser llawn ac felly byddai'n cael ei gynnwys yn y band £65,000 - £69,999

** Mae cydnabyddiaeth yn cynnwys iawndal am golli swydd

Cyflogau dros £150,000

Mae un heddwes, Dr Richard Lewis, y prif gwnstabl, yn derbyn cyflog blynyddol o £174,633 (2022/23: £163,208)

Cymhareb cydnabyddiaeth y prif gwnstabl

Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) yn 2014 fel y'u diwygiwyd, yn ei gwneud yn ofynnol i ddatgelu'r wybodaeth ganlynol am y gymhareb gydnabyddiaeth.

- cydnabyddiaeth prif gwnstabl y corff yn ystod y flwyddyn y mae'r cyfrifon yn berthnasol iddi
- canolrif cydnabyddiaeth cyfwerth ag amser llawn holl weithwyr y corff a oedd yn eu swyddi ar 31 Mawrth 2024; a'r
- gymhareb rhwng y swm yn is-baragraff (a) a'r swm yn is-baragraff (b).

Mae cydnabyddiaeth yn cynnwys cyflog sylfaenol, goramser, lwfansau a buddion mewn nwyddau neu wasanaethau.

Tâl blynyddol y prif gwnstabl oedd £174,633 (2022/23: £163,208). Ni dderbyniodd y prif gwnstabl unrhyw fuddiant mewn nwyddau yn ystod 2023/24 (2022/23: dim)

Canolrif cydnabyddiaeth cyfwerth ag amser llawn holl weithwyr y prif gwnstabl ar 31 Mawrth 2024 oedd £39,307 (2022/23: £37,083)

Y gymhareb rhwng cydnabyddiaeth y prif gwnstabl a chanolrif cydnabyddiaeth gweithwyr y prif gwnstabl oedd 4:40:1 (2022/23: 4:40:1)

Aelodau

Mae'r cynllun llywodraethu yn nodi y dylai treuliau aelodau gael eu rhannu'n gyfartal rhwng y comisiynydd a'r prif gwnstabl. Yn 2023/24, cyfanswm y lwfansau a'r treuliau a dalwyd oedd £2,000 (2022/23: £4,000). Gan nad yw 50% o'r swm hwn yn sylweddol, nid yw'r costau wedi'u cyfrif yng nghyfrifon y prif gwnstabl ond maent wedi'u cyfrif yn llawn yng nghyfrifon y grŵp.

13. Costau archwilio allanol

Aeth y comisiynydd a'r prif gwnstabl i ffioedd archwilio allanol ar y cyd ag Archwilio Cymru. Rhennir cyfanswm y costau yn gyfartal rhwng datganiad o gyfrifon y grŵp/comisiynydd a datganiad o gyfrifon y prif gwnstabl.

2022/23 £'000	Maes gwaith archwilio	2023/24 £'000
92	Archwilio cyfrifon	97
5	Defnydd o adnoddau	6
97	Cyfanswm	103

14. Partïon cysylltiedig

Mae'n ofynnol i'r prif gwnstabl ddatgelu trafodion sylweddol gyda phartïon cysylltiedig, hy cyrff neu unigolion sydd â'r potensial i reoli neu i ddylanwadu ar y prif gwnstabl neu i gael eu rheoli neu eu dylanwadu gan y prif gwnstabl. Mae datgelu'r trafodion hyn yn galluogi darllenwyr i asesu i ba raddau y gallai'r grŵp/comisiynydd fod wedi'u cyfyngu yn eu gallu i weithredu'n annibynnol neu y gallai fod wedi sicrhau'r gallu i gyfyngu ar allu parti arall i fargeinio'n rhydd gyda'r prif gwnstabl.

Llywodraeth ganolog

Mae gan llywodraeth ganolog ddylanwad sylweddol dros weithrediadau cyffredinol Heddlu Dyfed-Powys a Chomisiynydd Heddlu a Throsedd Dyfed-Powys gan ei bod yn gyfrifol am ddarparu'r fframwaith statudol y mae Heddlu Dyfed-Powys a Chomisiynydd Heddlu a Throsedd Dyfed-Powys yn gweithredu oddi mewn iddo. Mae hefyd yn darparu'r rhan fwyaf o'r cyllid ar ffurf grantiau ac yn rhagnodi telerau llawer o'r trafodion sydd gan Heddlu Dyfed-Powys a Chomisiynydd Heddlu a Throsedd Dyfed-Powys â phartïon eraill. Derbynnir nifer o grantiau gan y Swyddfa Gartref a Llywodraeth Cymru, ac mae gan y rhan fwyaf ohonynt delerau ac amodau llym a nodir y rhain yn nodyn 31.

Llywodraeth leol

Mae Comisiynydd Heddlu a Throsedd Dyfed-Powys yn derbyn incwm ar ffurf praeseptau o gronfeydd casglu'r dreth gyngor awdurdodau lleol. Mae'r incwm a dderbyniwyd ar gyfer 2023/24 a 2022/23 wedi'i nodi fel a ganlyn:

2022/23 £'000		2023/24 £'000
(21,675)	Cyngor Sir Caerfyrddin	(23,471)
(17,481)	Cyngor Sir Penfro	(18,712)
(18,301)	Cyngor Sir Powys	(20,090)
(9,304)	Cyngor Sir Ceredigion	(10,245)
(66,761)	Cyfanswm	(72,518)

Endidau a reolir neu a ddylanwadir yn sylweddol arnynt gan y prif gwnstabl

Mae prif swyddog ariannol y prif gwnstabl yn ymddiriedolwr ymddiriedolaeth “Dyfed-Powys Diogel”. Yn 2023/24 ni chynhaliodd y prif gwnstabl unrhyw drafodion ariannol gyda “Dyfed-Powys Diogel” (2022/23: dim). Mae rhagor o wybodaeth am yr ymddiriedolaeth wedi'i chynnwys yn nodyn 40 o'r datganiad o gyfrifon grŵp.

Aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio

Dangosir cyfanswm y lwfansau a'r treuliau a dalwyd i aelodau yn ystod 2023/24 yn nodyn 12.

Yn ystod 2023/24, mae un aelod o'r Cydbwyllgor Archwilio wedi bod yn cael ei gyflogi gan Gymdeithas Tai Barcud sy'n bartner i Heddlu Dyfed-Powys. Yn ystod blwyddyn ariannol 2023/24, nid oedd unrhyw drafodion rhwng y prif gwnstabl a'r gymdeithas tai.

15. Prydlesau

Prif gwnstabl fel lesddeiliad

Prydlesau cyllid

Nid oes gan y prif gwnstabl unrhyw brydlesau ariannol.

Prydlesau gweithredu

Mae prif gwnstabl Dyfed-Powys yn prydlesu eiddo oddi wrth berchnogion eiddo eraill lle bo'n briodol ac yn fforddiadwy, i ddarparu llety addas ar gyfer plismona gweithredol a chymorth. Mae gan Ddyfed-Powys hefyd brydlesau gweithredu ar gyfer peiriannau ac offer sy'n cynnwys llungopiŵyr.

Yr isafswm taliadau prydles yn y dyfodol sy'n ddyledus o dan brydlesau na ellir eu canslo yn y dyfodol yw:

31 Mawrth 2023 £'000		31 Mawrth 2024 £'000
204	Heb fod yn hwyrach na blwyddyn	192
402	Hwyrach na blwyddyn a dim hwyrach na phum mlynedd	443
645	Hwyrach na phum mlynedd	746
1,251	Cyfanswm	1,381

Y gwariant a godwyd ar y datganiad incwm a gwariant cynhwysfawr yn ystod y flwyddyn mewn perthynas â'r prydlesau hyn oedd:

2022/23 £'000		2023/24 £'000
220	Isafswm taliadau prydles	232
220	Cyfanswm	232

16. Buddion terfynu

Talwyd dau ar bymtheg o becynnau ymadael (gan gynnwys taliad yn lle rhybudd) yn ystod 2023/24 (2022/23: un). Bu cynnydd oherwydd adolygiad o arbedion yr heddlu.

Band cost pecyn ymadael	2022/23		2023/24		Cost ymadael (gan gynnwys taliad yn lle rhybudd a diswyddiadau gorfodol) £'000
	Nifer yr ymadawiadau y cytunwyd arnynt ym mhob band	Cost ymadael (gan gynnwys taliad yn lle rhybudd) £'000	Nifer yr ymadawiadau y cytunwyd arnynt (ac eithrio diswyddiadau gorfodol)	Nifer y diswyddiadau gorfodol y cytunwyd arnynt	
	Cyferth ag amser llawn	£'000	Cyferth ag amser llawn	Cyferth ag amser llawn	£'000
£0 - £20,000	1.0	2	7.0	2.0	70
£20,001 - £40,000	0.0	0	3.0	1.0	104
£40,001 - £60,000	0.0	0	0.0	0.0	0
£60,001 - £80,000	0.0	0	1.0	2.0	196
£80,001 - £100,000	0.0	0	1.0	0.0	92
£100,001 - £150,000	0.0	0	2.0	0.0	228
	1.0	2	14.0	5.0	690

17. Cynlluniau pensiwn â buddion wedi'u diffinio

Cymryd rhan mewn cynlluniau pensiwn

Fel rhan o delerau ac amodau cyflogaeth ei swyddogion, mae'r prif gwnstabl yn gwneud cyfraniadau tuag at gost buddion ôl-gyflogaeth. Er na fydd y buddion hyn yn daladwy hyd nes y bydd gweithwyr yn ymddeol, mae gan y prif gwnstabl ymrwymiad i wneud y taliadau sydd angen eu datgelu ar yr adeg y mae gweithwyr yn ennill eu hawl iddynt yn y dyfodol.

Mae'r prif gwnstabl yn cymryd rhan mewn dau gynllun ôl-gyflogaeth:

- Cynllun pensiwn llywodraeth leol, a weinyddir yn lleol gan Gyngor Sir Caerfyrddin – mae hwn yn gynllun buddion diffiniedig wedi'i ariannu CARE (Career Average Revalued Earnings – enillion cyfartalog gyrfa wedi'u hailbrisio), sy'n golygu bod y prif gwnstabl a'r gweithwyr yn talu cyfraniadau i gronfa, wedi'i chyfrifo ar lefel a fwriedir i fantoli'r rhwymedigaethau pensiynau gydag asedau buddsoddi. Dylid nodi bod yr holl staff yn cael eu cyflogi gan y comisiynydd heddlu a throseddu, ond mae'r mwyafrif o'r staff o dan gyfarwyddyd a rheolaeth y prif gwnstabl. Mae costau wedi'u dosrannu i adlewyrchu hyn.
- Cynllun pensiwn swyddogion yr heddlu – mae hwn yn gynllun buddion diffiniedig heb ei ariannu Cynllun Enillion Gyrfa Cyfartalog wedi'u Hailbrisio (CARE), felly nid oes gan y gronfa asedau buddsoddi. Ariennir buddion sy'n daladwy gan gyfraniadau gan gyflogwyr a

gweithwyr a thelir unrhyw wahaniaeth rhwng buddion taladwy a chyfraniadau derbyniadwy gan grant atodol gan y Swyddfa Gartref trwy'r comisiynydd.

Prisio rhwymedigaethau'r cynllun

Fel rhan allweddol o'r ymarfer llunio datganiad o gyfrifon blynyddol, cyflogir actiwariaid i gynnal asesiad o rwymedigaethau, asedau a chostau pensiwn i'w cynnwys yn y fantolen a'r datganiad gwariant ac incwm cynhwysfawr o dan Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS). Yn draddodiadol cynhaliwyd y rhain ar sail prisiad llawn bob tair blynedd gyda dull treigl ymlaen yn cael ei gymhwyso yn y blynyddoedd interim.

Trafodion sy'n ymwneud â buddion ôl-gyflogaeth

Mae cost buddion ymddeoliad yn cael ei chydabod yn nghost gwasanaethau a adroddir pan gânt eu hennill gan weithwyr, yn hytrach na phan fydd y buddion yn cael eu talu fel pensiynau yn y pen draw.

Mae'r costau hyn yn cael eu gwrthdroi o gyfrifon y prif gwnstabl i gyfrifon y comisiynydd gan nad yw'r prif gwnstabl yn gyfrifol am ddal unrhyw gronfeydd wrth gefn. Dangosir hyn fel trosglwyddiad o fewn grŵp a gellir ei weld yn y tabl canlynol:

	Cynllun pensiwn llywodraeth leol		Cynllun pensiwn yr heddlu	
	2022/23 £'000	2023/24 £'000	2022/23 £'000	2023/24 £'000
Datganiad incwm a gwariant cynhwysfawr				
Cost gwasanaethau				
Cost gwasanaeth presennol	(12,026)	(5,093)	(38,181)	(16,005)
Cost gwasanaeth yn y gorffennol (gan gynnwys McCloud)	0	0	0	0
Arall	(119)	(652)	0	0
Incwm a gwariant ariannu a buddsoddi				
Cost llog net	(2,040)	601	(44,934)	(50,672)
Cyfanswm y budd ôl-gyflogaeth a godwyd ar warged neu ddiffyg o ran darparu gwasanaethau	(14,185)	(5,144)	(83,115)	(66,677)
Budd ôl-gyflogaeth arall a godwyd ar y datganiad incwm a gwariant cynhwysfawr				
Ailfesur y rhwymedigaeth buddion diffiniedig net yn cynnwys:				
Elw ar asedau'r cynllun (ac eithrio'r swm sydd wedi'i gynnwys yn y gost llog net)	(9,216)	11,134	0	0
(Ennill)/colli profiad	(23,452)	(765)	(87,952)	(6,348)
Enillion a cholledion ailfesur yn deillio o newidiadau mewn tybiaethau demograffig	7,202	2,189	9,302	20,752
Enillion a cholledion ailfesur yn deillio o newidiadau mewn tybiaethau ariannol	121,904	6,854	676,302	36,862
Addasiad gwaged IFRIC 14	(9,663)	(19,873)	0	0
Cyfanswm y budd ôl-gyflogaeth a godwyd i'r datganiad incwm a gwariant cynhwysfawr	72,590	(5,605)	514,537	(15,411)
Costau comisiynu (trosglwyddo o fewn grŵp)	(72,590)	5,605	(514,537)	15,411
Cost net	0	0	0	0
Datganiad symudiadau yn y cronfeydd wrth gefn				
Gwrthdroi taliadau net a wnaed i'r gwaged neu'r diffyg o ran darparu gwasanaethau ar gyfer buddion ôl-gyflogaeth yn unol â'r cod	0	0	0	0
Swm gwirioneddol a godwyd yn erbyn balans y gronfa gyffredinol ar gyfer pensiynau yn y flwyddyn				
Cyfraniadau cyflogwyr yn daladwy i'r cynllun	0	0	0	0

Mae trosglwyddiad o fewn grŵp wedi'i gynnwys yng nghyfrifon y prif gwnstabl, gan nad yw'r prif gwnstabl yn gyfrifol am reoli cronfeydd wrth gefn.

Addasiad gwarged IFRIC

Roedd mantolen IAS19 yn dangos gwarged ar gyfer cynllun pensiwn llywodraeth leol o £30.157 miliwn ar 31 Mawrth 2024.

Mae 'IFRIC 4 - IAS19 – Y cyfyngiad ar ased budd diffiniedig, isafswm y gofyniad cyllido a'u rhyngweithio' yn mynd i'r afael ag i ba raddau y gellir cydnabod gwarged IAS19 ar y fantolen ac yn nodi, pan fydd gan endid warged, y bydd yn mesur yr ased buddion diffiniedig net fel yr isaf o:

- Y gwarged yn y cynllun buddion diffiniedig;
- Uchafswm yr ased, a bennir gan ddefnyddio'r gyfradd ddisgownt (IAS19).

Yr uchafswm asedau yw "gwerth presennol unrhyw fuddion economaidd sydd ar gael ar ffurf ad-daliadau o'r cynllun neu ostyngiadau mewn cyfraniadau i'r cynllun yn y dyfodol".

Gwnaed cyfrifiadau a phenderfynwyd bod angen addasu uchafswm asedau i ddod â gwarged net yr ased i lawr i £ddim. Mae hyn er mwyn atal y cynllun pensiwn llywodraeth leol rhag dangos ased sy'n perthyn i aelodau'r cynllun yn hytrach na'r cynllun ei hun.

Roedd £29.536 miliwn o warged cynllun pensiwn llywodraeth leol yn ymwneud â chostau cyflogaeth a dynnwyd gan y prif gwnstabl ac roedd £0.621 miliwn yn ymwneud â chostau cyflogaeth a ysgwyddwyd gan y comisiynydd heddlu a throsteddu.

Asedau a rhwymedigaethau pensiynau a gydnabyddir yn y fantolen

Mae'r rhan fwyaf o'r costau cyflogaeth yn cael eu hysgwyddo gan y prif gwnstabl, felly mae asedau a rhwymedigaethau sy'n ymwneud â buddion ôl-gyflogaeth yn aros yng nghyfrifon y prif gwnstabl.

Y rhwymedigaeth net sy'n deillio o'r rhwymedigaeth buddion diffiniedig:

2023/24	Cynllun pensiwn llywodraeth leol £'000	Cynllun pensiwn yr heddlu £'000	Cyfanswm £'000
Gwerth presennol y rhwymedigaeth buddion diffiniedig	(178,496)	(1,053,173)	(1,231,669)
Gwerth teg asedau'r cynllun	208,653	0	208,653
Addasiad gwarged IFRIC 14	(30,157)	0	(30,157)
Rhwymedigaeth net yn deillio o rwymedigaeth buddion diffiniedig (grŵp)	0	(1,053,173)	(1,053,173)
Swm i'w briodoli i gomisiynydd yr heddlu a throsteddu	9	0	9
Rhwymedigaeth net yn deillio o rwymedigaeth buddion diffiniedig	9	(1,053,173)	(1,053,164)

2022/23	Cynllun pensiwn llywodraeth leol £'000	Cynllun pensiwn yr heddlu £'000	Cyfanswm £'000
Gwerth presennol y rhwymedigaeth buddion diffiniedig	(175,504)	(1,073,421)	(1,248,925)
Gwerth teg asedau'r cynllun	185,385	0	185,385
Addasiad gwarged IFRIC 14	(9,881)	0	(9,881)

Rhwymedigaeth net yn deillio o rwymedigaeth buddion diffiniedig (grŵp)	0	(1,073,421)	(1,073,421)
Swm i'w briodoli i gomisiynydd yr heddlu a throseddu	(1,943)	0	(1,943)
Rhwymedigaeth net yn deillio o rwymedigaeth buddion diffiniedig	(1,943)	(1,073,421)	(1,075,364)

Cysoni'r symudiadau yng ngwerth teg asedau'r cynllun:

	Cynllun pensiwn llywodraeth leol		Cynllun pensiwn yr heddlu	
	2022/23 £'000	2023/24 £'000	2022/23 £'000	2023/24 £'000
Gwerth teg agoriadol asedau'r cynllun	185,847	185,385	0	0
Incwm llog	5,322	8,972	0	0
Enillion / (colled) aifsesur – yr elw ar asedau'r cynllun, heb gynnwys y swm sydd wedi'i gynnwys yn y gost llog net	(9,423)	11,360	0	0
Cyfraniadau gan y cyflogwr	5,293	5,706	33,393	35,659
Cyfraniadau gan weithwyr i'r cynllun	1,940	2,006	6,469	7,071
Buddion a dalwyd	(3,475)	(4,653)	(39,862)	(42,730)
Arall (os yn berthnasol)	(119)	(123)	0	0
Gwerth teg terfynol asedau'r cynllun	185,385	208,653	0	0

Cysoni gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun (rhwymedigaeth buddion diffiniedig):

	Rhwymedigaethau wedi'u hariannu: Cynllun pensiwn llywodraeth leol		Rhwymedigaethau heb eu hariannu: Cynllun pensiwn yr heddlu	
	2022/23 £'000	2023/24 £'000	2022/23 £'000	2023/24 £'000
Balans agoriadol ar 1 Ebrill	(265,357)	(175,504)	(1,621,351)	(1,073,421)
Cost gwasanaeth presennol	(12,296)	(5,196)	(38,181)	(16,005)
Cost llog	(7,408)	(8,359)	(44,934)	(50,672)
Cyfraniadau gan gyfranogwyr y cynllun	(1,940)	(2,006)	(6,469)	(7,071)
Enillion / (colledion) aifsesur				
Enillion / colledion aifsesur yn deillio o newidiadau mewn tybiaethau demograffig	7,363	2,233	9,302	20,752
Enillion / colledion aifsesur yn deillio o newidiadau mewn tybiaethau ariannol	124,637	6,993	676,302	36,862
Arall (os yn berthnasol)	(23,978)	(781)	(87,952)	(6,348)
Cost gwasanaeth yn y gorffennol (gan gynnwys McCloud)	0	0	0	0
Colledion / enillion ar gwtogi (lle bo'n berthnasol)	0	(529)	0	0
Buddion a dalwyd	3,475	4,653	39,862	42,730
Balans cau ar 31 Mawrth	(175,504)	(178,496)	(1,073,421)	(1,053,173)

Asedau cynllun pensiwn llywodraeth leol

Gwerth teg asedau'r cynllun	2022/23	2023/24
	£'000	£'000
Arian parod a chyfwerth ag arian parod	1,335	1,044
Offerynnau ecwiti	137,908	151,798
Bondiau	14,126	19,633
Eiddo	24,934	25,701
Symiau eraill	7,082	10,477
Cyfanswm asedau	185,385	208,653

Sail ar gyfer amcangyfrif asedau a rhwymedigaethau

Aseswyd rhwymedigaethau ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull credyd uned rhagamcanol, sef amcangyfrif o'r pensiynau a fydd yn daladwy yn y dyfodol yn dibynnu ar dybiaethau gan gynnwys cyfraddau marwolaethau a lefelau cyflog.

Amcangyfrifwyd rhwymedigaethau cynllun pensiwn llywodraeth leol a chynllun pensiwn swyddogion yr heddlu gan Mercer Limited, cwmni annibynnol o actiwariaid.

Y tybiaethau arwyddocaol a ddefnyddiwyd gan yr actiwari yw:

Marwolaethau a thybiaethau eraill	Cynllun pensiwn llywodraeth leol		Cynllun pensiwn yr heddlu	
	2022/23	2023/24	2022/23	2023/24
Hirhoedledd yn 65 (60 ar gyfer cynllun yr heddlu) ar gyfer pensiynwyr presennol				
Dynion	21.9	21.5	25.9	25.4
Merched	24.1	23.8	28.2	27.9
Hirhoedledd yn 65 (60 ar gyfer cynllun yr heddlu) ar gyfer pensiynwyr y dyfodol				
Dynion	23.3	22.9	27.9	27.3
Merched	26.0	25.6	30.1	29.7
Tybiaethau eraill				
Cyfradd chwyddiant	2.7%	2.6%	2.7%	2.6%
Cyfradd cynnydd mewn cyflogau	4.2%	4.1%	4.2%	4.1%
Cyfradd cynnydd mewn pensiynau	2.8%	2.7%	2.8%	2.7%
Cyfradd ar gyfer disgowntio rhwymedigaethau cynllun	4.8%	4.9%	4.8%	4.9%

Mae amcangyfrif y rhwymedigaeth buddion diffiniedig yn sensitif i dybiaethau actiwaraidd a nodir yn y tabl uchod.

Mae'r dadansoddiadau sensitifrwydd isod wedi'u pennu ar sail newidiadau rhesymol posibl i'r tybiaethau sy'n digwydd ar ddiwedd y cyfnod adrodd. Mae'r dadansoddiadau sensitifrwydd yn rhagdybio ar gyfer pob newid bod y dybiaeth a ddadansoddiwyd yn newid tra bod yr holl dybiaethau eraill yn aros yn gyson. Mae'r tybiaethau o ran hirhoedledd, er enghraifft, yn tybio bod disgwyliad oes yn cynyddu neu'n gostwng i ddynion a merched. Yn ymarferol, mae hyn yn annhebygol o ddigwydd, a gall newidiadau yn rhai o'r

tybiaethau fod yn rhyngberthynol. Mae'r amcangyfrifon yn y dadansoddiadau sensitifrwydd wedi dilyn y polisïau cyfrifyddu ar gyfer y cynllun, h.y. ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau credyd. Nid oedd y dulliau a'r mathau o dybiaethau a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r dadansoddiadau sensitifrwydd isod yn newid o'r rhai a ddefnyddiwyd yn y cyfnod blaenorol.

Cynllun Heddlu Llywodraeth Leol 2023/24	Effaith ar y rhwymedigaeth buddion diffiniedig yn y cynllun	
	Cynnydd £'000	Gostyngiad £'000
Hirhoedledd (cynnydd o 1 flwyddyn)	4,063	0
Cyfradd chwyddiant (cynnydd o 0.1%)	8,555	0
Cyfradd cynnydd mewn cyflogau (cynnydd o 0.1%)	2,189	0
Cyfradd ar gyfer disgowntio rhwymedigaethau cynllun (cynnydd o 0.1%)	0	15,953

Cynllun Pensiwn yr Heddlu 2023/24	Effaith ar y rhwymedigaeth buddion diffiniedig yn y cynllun	
	Cynnydd £'000	Gostyngiad £'000
Hirhoedledd (cynnydd o 1 flwyddyn)	21,800	0
Cyfradd chwyddiant (cynnydd o 0.1%)	48,063	0
Cyfradd cynnydd mewn cyflogau (cynnydd o 0.1%)	11,201	0
Cyfradd ar gyfer disgowntio rhwymedigaethau cynllun (cynnydd o 0.1%)	0	86,378

Cynllun Heddlu Llywodraeth Leol - Effaith ar Lif Arian Parod

Amcanion y cynllun yw cadw cyfraniadau cyflogwyr ar gyfradd mor gyson â phosibl. Mae'r grŵp wedi cytuno ar strategaeth gydag actiwari'r cynllun i gyflawni lefel ariannu o 100% dros y tair blynedd nesaf. Cwblhawyd y prisiad actiwaraidd diweddaraf ar 31 Mawrth 2023 a dangosir manylion cyfraddau cyflogwyr blaenorol a chyfredol isod.

Blwyddyn	Cyfradd cyflogwr
2025/26	16.8%
2024/25	16.8%
2023/24	16.8%

Achosion cyfreithiol

Mewn perthynas ag achos pensiwn McCloud, mae hawlwr wedi cyflwyno hawliadau am iawndal o dan ddwy set weithredol o ymglyfreaitha: Aarons a Penningtons. Setlodd adran gyfreithiol y llywodraeth yr hawliadau niwed i deimladau i Aarons ar ran prif swyddogion heb ofyn am unrhyw gyfraniadau ariannol. Mae hawliadau colled ariannol wedi'u hatal hyd nes y daw'r rhwymedi i rym o 1 Hydref 2023. Mae setlo'r hawliadau niwed i deimladau ar gyfer Aarons yn gosod cysail defnyddiol, felly nid oes unrhyw atebolrwydd mewn perthynas â hawliadau iawndal yn cael ei gydnabod yn y cyfrifon hyn. Ar

31 Mawrth 2024, nid yw'n bosibl amcangyfrif yn ddibynadwy faint na thebygolrwydd y bydd hawliadau Penningtons yn llwyddiannus, ac felly ni chydabyddir unrhyw rwymedigaeth mewn perthynas â hawliadau iawndal yn y cyfrifon hyn.

Rhwymedi McCloud

Rhedodd ffenestr rhwymedi McCloud rhwng 1 Ebrill 2015 a 31 Mawrth 2022. Bydd aelodau cymwys yn gallu dewis o ba gynllun y maent yn dymuno derbyn buddion am y cyfnod hwn. Oherwydd y strwythurau buddion gwahanol, mae'r actiwari'n disgwyl i fwyafrif o aelodau cymwys yr heddlu ddewis cymryd buddion y cynllun etifeddol (cynllun 1987 neu gynllun 2006) am y cyfnod unioni. Cafodd lwfans ar gyfer rhwymedi McCloud ei gynnwys gyntaf yn natganiadau pensiwn 2018/19 fel cost gwasanaeth blaenorol am bedair blynedd o wasanaeth unioni rhwng 2015 a 2019. Priodolwyd y gost gwasanaeth blaenorol hwn yn gymesur i gynlluniau 1987 a 2006. Ar gyfer y blynyddoedd dilynol hyd at 2021/22, gwnaed lwfans yng nghostau gwasanaeth 2015 ar gyfer cronriad blynyddol gwasanaeth rhwymedi ychwanegol. Nawr bod y ffenestr rhwymedi wedi'i chau, mae'r Actiwari wedi symud yr holl rwymedigaethau cysylltiedig â McCloud ar gyfer aelodau cymwys am y cyfnod 2019 i 2022 i'r cynlluniau etifeddol cysylltiedig. Mae hyn yn golygu bod holl rwymedigaethau McCloud yn cael eu dal o fewn y cynllun etifeddol y disgwylir i fuddion gael ei dalu ohono.

Effaith ar atebolrwydd pensiwn

Byddai caniatáu i bob aelod cymwys gronni buddion o'u cynllun etifeddol yn ystod y cyfnod unioni yn arwain at gynnydd yn rhwymedigaethau cynllun pensiwn yr heddlu. I gomisiynydd yr heddlu a throseddau, mae hyn yn effeithio ar y mwyafrif helaeth o'r rhai a ymunodd cyn 2012. Yn wreiddiol, amcangyfrifodd actiwariaid y cynllun fod y cynnydd mewn rhwymedigaethau cynllun yn 5.4% neu £85.5 miliwn o gyfanswm rhwymedigaethau cynllun pensiwn yr heddlu o £1.589 biliwn. Cydnabuwyd hyn yng nghyfrifon 2018/19 a 2019/20.

Mae'r ffigurau cyfrifyddu a baratowyd yn 2021, 2022, a 2023 eisoes yn cynnwys lwfans ar gyfer McCloud sy'n cyd-fynd yn sylweddol â'r meini prawf cymhwysedd ac sy'n rhagdybio bod aelodau gwarchodedig yn cronni buddion yn eu cynlluniau etifeddol ar hyn o bryd.

Ar gyfer ymarfer 2024, mae lwfans wedi parhau i gael ei gynnwys ar gyfer McCloud sy'n cael ei asesu mewn modd tebyg i'r hyn a fabwysiadwyd yn flaenorol.

Mesurwyd effaith cynnydd mewn rhwymedigaethau cynllun yn deillio o ddyfarniad McCloud/Sargeant ar gyfraddau cyfraniadau ar gyfer cyflogwyr a gweithwyr fel rhan o brisiad pensiwn yr heddlu, a adroddwyd yn 2023/24. Cynyddodd cyfraddau cyfraniadau cyflogwyr i 35.3% yn 2024/25 (i fyny o 31.0% yn 2023/24).

Mae effaith cynnydd mewn taliadau pensiwn blynyddol sy'n deillio o McCloud/Sargeant yn cael ei phennu drwy Reoliadau Cronfa Bensiwn yr Heddlu 2007. Mae'r rhain yn ei gwneud yn ofynnol i'r corff heddlu gynnal cronfa pensiwn y telir cyfraniadau swyddogion a chyflogwr iddi ac allan ohoni y gwneir taliadau pensiwn i swyddogion sydd wedi ymddeol. Os nad oes gan gronfa pensiwn yr heddlu ddigon o arian i dalu cost pensiynau yn ystod y flwyddyn, bydd yr Ysgrifennydd Gwladol yn talu'r swm sydd ei angen i setlo'r diffyg i'r comisiynydd ar ffurf grant atodol llywodraeth ganolog.

18. Rhwymedigaethau digwyddiadol

Ymchwiliad plismona cudd

Diben yr ymchwiliad hwn yw ymchwilio ac adrodd ar weithrediadau cudd yr heddlu a gynhaliwyd gan heddluoedd Cymru a Lloegr yng Nghymru a Lloegr ers 1968. Mae'r ymchwiliad yn archwilio'r cyfraniad y mae plismona cudd wedi'i wneud i fynd i'r afael â throseddau, sut y cafodd ei oruchwylio

a'i reoleiddio a sut y caiff ei oruchwylio a'i reoleiddio, a'i effaith ar yr unigolion dan sylw – yn swyddogion heddlu ac eraill a ddaeth i gysylltiad â nhw.

Mae rhwymedigaeth wedi'i sefydlu ac ynghyd ag 11 o Heddluoedd eraill, cyflogir cyfreithwyr allanol i gynrychioli swyddog(ion) sy'n gwasanaethu. Mae cytundeb i Heddlu Dyfed-Powys dalu cyfran o 5% o'r costau paratoi generig yr eir iddynt gan y cwmni cyfreithiol ac mae'r holl gostau hyd yma wedi'u hadlewyrchu yn y cyfrifon referniw.

Ar hyn o bryd, nid yw'r ymchwiliad wedi symud ymlaen yn ddigon pell i amcangyfrif costau'r dyfodol yn ddibynadwy felly ni wnaed unrhyw ddarpariaeth yn natganiadau cyfrifyddu 2022/23. Ar hyn o bryd mae'r ymchwiliad yn bwriadu cyhoeddi ei adroddiad terfynol yn 2026.

19. Natur a maint y risgiau sy'n deillio o offerynnau ariannol

Dyledion heb eu casglu

Cyfrifir darpariaeth drwgddyledion ar lefel grŵp gan nad oes gan y prif gwnstabl ddarpariaethau. Felly er gwybodaeth yn unig y mae'r ffigurau canlynol.

Yn gyffredinol, ni chaniateir credyd ar gyfer dyledwyr, gan gynnwys balansau sy'n ddyledus gan adrannau'r llywodraeth, awdurdodau lleol, sefydliadau busnes ac unigolion eraill. Gellir dadansoddi'r ddyled hwyr (ond nid dyledion amhariad) yn ôl oedran fel a ganlyn:

31 Mawrth 2023 £'000		31 Mawrth 2024 £'000
315	Llai na mis yn hwyr	34
118	Mis i ddau fis yn hwyr	127
1	Dau i dri mis yn hwyr	354
62	Mwy na thri mis yn hwyr	219
496	Cyfanswm dyled hwyr	734
25	Gwerth dyledion amhariad amheus	49
5.0%	Amhariad ar ddyledion amheus fel % o gyfanswm y ddyled hwyr	7.0%

Geirfa termau

Term	Diffiniad
2023/24	Mae hyn yn cyfeirio at y cyfnod a gwmpesir gan y cyfrifon hyn – 1 Ebrill 2023 i 31 Mawrth 2024.
2022/23	Mae hyn yn cyfeirio at y cyfnod a gwmpesir at ddibenion cymharol gan y cyfrifon hyn – 1 Ebrill 2022 i 31 Mawrth 2023.
Polisiau cyfrifyddu	Set o reolau a chodau ymarfer yw'r rhain a ddefnyddir wrth baratoi'r cyfrifon.
Croniadau	Y driniaeth gyfrifo, lle mae incwm a gwariant yn cael eu cofnodi pan gaiff ei ennill neu pan yr eir iddo nid pan fydd yr arian yn cael ei dderbyn neu ei dalu.
CIPFA	Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth, un o'r cyrff cyfrifyddu proffesiynol yn y DU. Mae CIPFA yn arbenigo yn y gwasanaethau cyhoeddus ac mae'n gyfrifol am osod safonau cyfrifyddu ar gyfer y gwasanaethau hyn.
Comisiynu	Y cylch cyfan o asesu anghenion pobl mewn ardal leol, dylunio gwasanaethau, ac yna eu sicrhau.
Rhwymedigaethau digwyddiadol	Mae'r rhain yn bodoli lle: <ul style="list-style-type: none"> • bod rhwymedigaeth bosibl yn deillio o ddigwyddiadau yn y gorffennol ac y bydd ei bodolaeth yn cael ei chadarnhau dim ond gan un neu fwy o ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol nad ydynt yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth y sefydliad; neu • mae rhwymedigaeth bresennol yn deillio o ddigwyddiadau'r gorffennol ond nid yw'n cael ei chydabod oherwydd: • nid yw'n debygol y bydd angen trosglwyddo buddion economaidd i setlo'r rhwymedigaeth, neu • ni ellir mesur swm y rhwymedigaeth yn ddigon dibynadwy.
Corfforaeth undyn	Corfforaeth undyn yw endid cyfreithiol sy'n cynnwys un swydd gorfforedig ("undyn"), a feddiannir gan ddyn neu fenyw ("undyn") hy mae'r comisiynydd a'r prif gwnstabl ill dau yn gorfforaethau undyn o dan Ddeddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol.
Credydwyr	Unigolion neu sefydliadau y mae ar y prif gwnstabl arian iddynt ar ddiwedd y flwyddyn ariannol wedi'u rhannu'n fyrdymor (o fewn 12 mis) a hirdymor.
Asedau cyfredol	Mae asedau cyfredol yn eitemau y gellir eu trosi'n hawdd yn arian parod. Yn ôl y confensiwn, mae'r eitemau'n cael eu harchebu trwy gyfeirio at ba mor hawdd yw trosi o'r fath yn arian parod.
Rhwymedigaethau cyfredol	Mae rhwymedigaethau cyfredol yn eitemau sy'n ddyledus ar unwaith neu yn y tymor byr.

Term	Diffiniad
Cost gwasanaeth cyfredol (pensiynau)	Amcangyfrif o wir gost economaidd cyflogi pobl mewn blwyddyn ariannol. Mae'n mesur y rhwymedigaeth lawn yr amcangyfrifir ei bod wedi'i chynhyrchu yn ystod y flwyddyn.
Cwtogi	Newidiadau mewn rhwymedigaethau sy'n ymwneud yn eu tro â champau gweithredu sy'n rhyddhau'r cyflogwr o'r prif gyfrifoldeb am rhwymedigaeth pensiwn (ee grŵp o weithwyr yn cael eu trosglwyddo i gynllun arall) neu ddigwyddiadau sy'n lleihau blynyddoedd disgwylidig gwasanaeth gweithwyr yn y dyfodol neu'n lleihau cronïad buddion diffiniedig dros eu gwasanaeth yn y dyfodol i rai gweithwyr (ee cau uned fusnes).
Dyledwyr	Unigolion neu sefydliadau y mae arnynt arian i'r prif gwnstabl ar ddiwedd y flwyddyn ariannol wedi'u rannu'n fyrdymor (o fewn 12 mis) a hirdymor.
Cynllun buddion diffiniedig	Cynllun pensiwn neu fuddiant ymddeol arall heblaw cynllun cyfraniadau diffiniedig. Fel arfer, mae rheolau'r cynllun yn diffinio'r buddion yn annibynnol ar y cyfraniadau sy'n daladwy, ac nid yw'r buddion yn uniongyrchol gysylltiedig â buddsoddiadau'r cynllun. Gall y cynlluniau fod wedi'u hariannu neu heb eu hariannu.
Gwerth teg	Gwerth teg ased yw'r pris y gellid ei gyfnewid amdano mewn trafodiad hyd braich llai, lle bo'n berthnasol, unrhyw grantiau derbyniadwy tuag at brynu'r ased.
Offeryn ariannol	Unrhyw gontract sy'n arwain at ased ariannol un endid a rhwymedigaeth ariannol neu offeryn ecwiti endid arall. Mae offeryn ariannol deilliadol yn gontract ariannol sy'n deillio ei werth o newidiadau mewn asedau neu fynegeion sylfaenol.
IFRS	Safon Adrodd Ariannol Rhyngwladol.
IFRIC	Pwyllgor Dehongli Adroddiadau Ariannol Rhyngwladol.
Cyfrifon grŵp	Datganiadau ariannol y grŵp, h.y., y ddwy gorfforaeth undyn, wedi'u cyflwyno fel un endid economaidd.
Rhestrau eiddo	Swm y stociau nas defnyddir neu nas defnyddiwyd a ddelir gan ddisgwyl eu defnyddio yn y dyfodol ar ddyddiad y fantolen.
Prydlesau	Dyma lle telir rhent am ddefnyddio ased am gyfnod penodol o amser. Mae dau fath o brydles yn bodoli: prydlesi cyllid a phrydlesi gweithredu.
Materoliaeth	Eitem a fyddai'n cael ei hystyried yn berthnasol i'r datganiadau ariannol pe bai ei hepgor neu beidio â'i datgelu yn golygu na fyddai'r datganiadau ariannol yn rhoi darlun cywir a theg mwyach.
Cost llog net (Pensiynau)	Ar gyfer cynllun buddion diffiniedig, mae hyn yn digwydd yn ystod y cyfnod pan fydd y rhwymedigaeth buddion diffiniedig net (ased) yn codi o dreigl amser.
Prydlesau gweithredu	Mae prydles gweithredu yn golygu bod y lesddeiliad yn talu rhent am logi ased am gyfnod o amser sy'n sylweddol llai na'i oes economaidd ddefnyddiol. Mae'r lesydd yn cadw'r rhan fwyaf o risgiau a gwobrau perchnogaeth.

Term	Diffiniad
Cost gwasanaeth blaenorol	Ar gyfer cynllun buddion diffiniedig, mae'r rhain yn codi o benderfyniadau a wnaed yn y flwyddyn gyfredol ond y mae eu heffaith ariannol yn deillio o flynyddoedd o wasanaeth a enillwyd mewn blynyddoedd cynharach.
CHTh	Y talfyriad ar gyfer y Comisiynydd Heddlu a Throseddu. Mae'r CHTh yn gorfforaeth undyn ar wahân a sefydlwyd ar 22 Tachwedd 2012 o dan Ddeddf yr Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011. Cyfeirir ato hefyd fel Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu (SCHTh).
Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol	Deddf Senedd y Deyrnas Unedig a drosglwyddodd reolaeth heddluoedd o awdurdodau'r heddlu i gomisiynwyr heddlu a throseddu etholedig.
Mynegai prisiau manwerthu	Mesur swyddogol o lefel gyffredinol chwyddiant fel yr adlewyrchir ym mhris manwerthu basged o nwyddau a gwasanaethau, gan gynnwys costau morgais, y dreth gyngor a chostau cartref eraill.
Cyllideb refeniw	Amcangyfrif o ofynion incwm a gwariant blynyddol, sy'n nodi goblygiadau ariannol polisïau a sail y praesept blynyddol i'w godi ar gronfeydd casglu.
Uwch-weithiwr	Gweithiwr y mae ei gyflog yn fwy na £150,000 y flwyddyn, neu weithiwr y mae ei gyflog o leiaf £60,000 y flwyddyn (a gyfrifir pro rata ar gyfer gweithiwr rhan-amser) ac sy'n bennaeth dynodedig gwasanaeth cyflogedig ac yn brif swyddog statudol. Yn nodweddiadol, prif weithredwr a phrif swyddogion statudol y comisiynydd.
Cod Ymarfer CIPFA	Mae Cod Ymarfer CIPFA (y cod) yn ymgorffori canllawiau yn unol ag IFRS, IPSAS a safonau egwyddorion cyfrifo a dderbynnir yn gyffredinol y DU. Mae'n nodi'r arferion cyfrifyddu priodol i'w mabwysiadu ar gyfer y datganiad o gyfrifon i sicrhau eu bod yn cyflwyno sefyllfa ariannol y cyngor 'yn deg'. Mae gan y cod statws statudol drwy ddarpariaeth Deddf Llywodraeth Leol 2003.